

بخش ۴

قطعات بتنی پیش ساخته

PMO

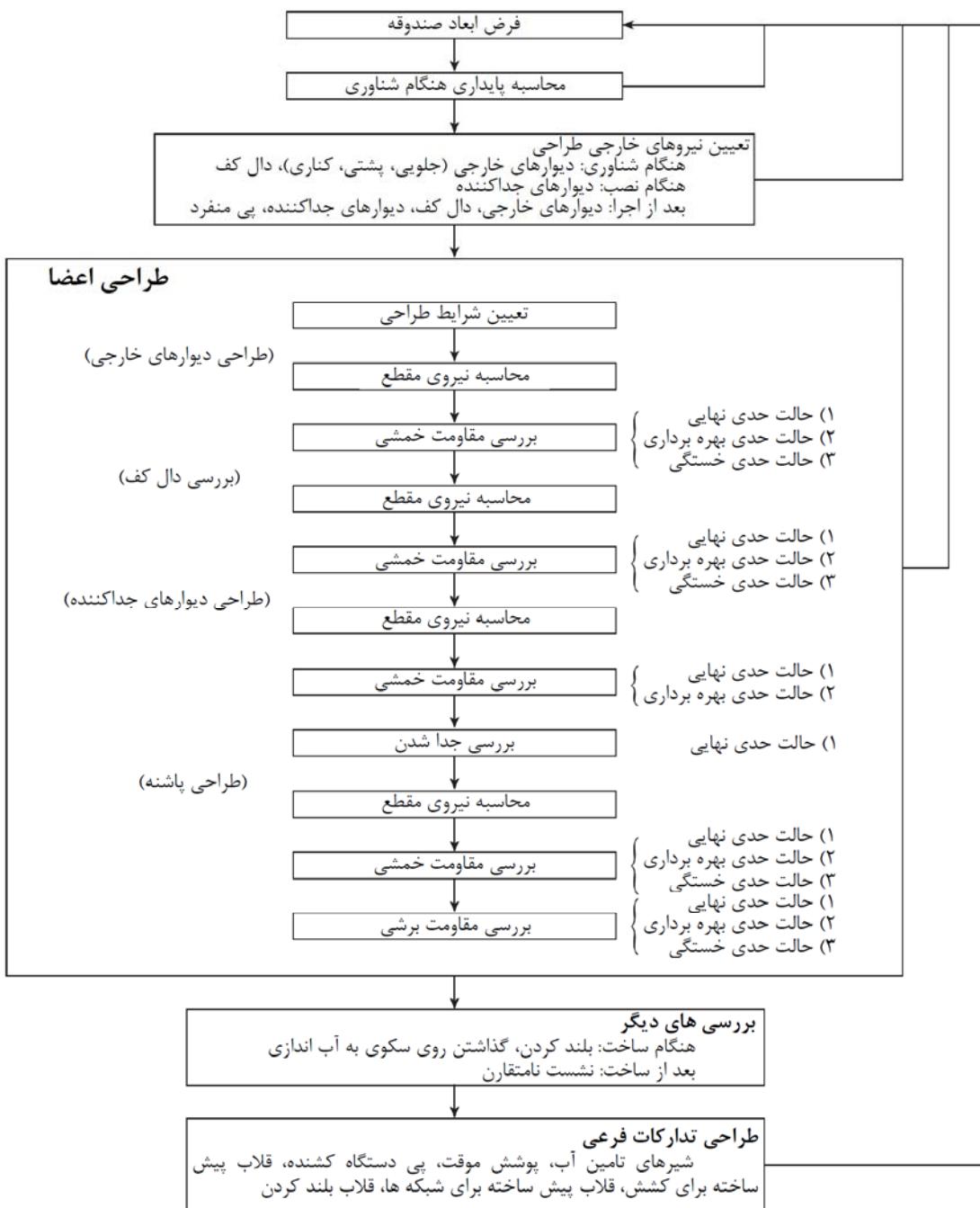
فصل ۱ - صندوقه ها

۱-۱- کلیات

- (۱) الزامات این فصل برای طراحی صندوقه های بتنی مسلح متعارف مورد استفاده در تجهیزات بنادر کاربرد دارد.
- (۲) طراحی بر اساس روش طراحی حالت حدی انجام می گیرد.

نکات فنی

- (۱) می توان طراحی صندوقه ها را بر اساس مرافق شکل ۱-۱-۱ انجام داد.

شکل ۱-۱-۱- مرافق طراحی صندوقه

- (۲) برای تشریح حالات حدی می‌توان به بخش ۳، بند ۲-۳-۲-۳-۱ اصول طراحی براساس روش طراحی حالت حدی مراجعه نمود.
- (۳) ممکن است برای صندوقه های دیوار ساحلی، ارزیابی حالت حدی خستگی انجام نگیرد.

۱-۲-۱- تعیین ابعاد

ابعاد اعضای صندوقه با توجه به عوامل زیر تعیین می گردد:

(۱) ظرفیت تجهیزات ساخت صندوقه

(۲) عمق آبخور صندوقه و عمق آب در محل نصب (عمق بالای تاج خاکریز پی)

(۳) پایداری شناوری

(۴) شرایط کار هنگام انتقال و نصب: جریانات جزر و مدی، امواج، باد و غیره

(۵) شرایط کار بعد از نصب صندوقه: پر کردن، نصب بتن رویی، جریانات جزر و مدی، امواج، باد و غیره

(۶) نشست نامتقارن خاکریز

(۷) خمنش و پیچش وارد بر صندوقه

نکات فنی

اصطلاحات اعضای صندوقه در شکل ۱-۲-۱ ارائه شده است. ضخامت دیوار خارجی معمولاً 30 cm تا 60 cm (با فاصله بین دیوارهای جداکننده کمتر از $5m$ ، ضخامت دال کف 40 cm تا 80 cm و ضخامت دیوارهای جداکننده 20 cm تا 30 cm می باشد.

۱-۳-۱- پایداری شناوری

اگر صندوقه برای رسیدن به محل نصب به شکل شناور حمل شود، پایداری شناوری صندوقه بررسی می گردد تا صندوقه واژگون یا کج نگردد.

نکات فنی

(۱) برای اطمینان از پایداری صندوقه در آب باید رابطه ۱-۳-۱ ارضا گردد (شکل ۱-۳-۱).

$$\frac{I}{V} - \overline{CG} = \overline{GM} > 0 \quad (1-3-1)$$

که در آن:

V : جابجایی (m^3)

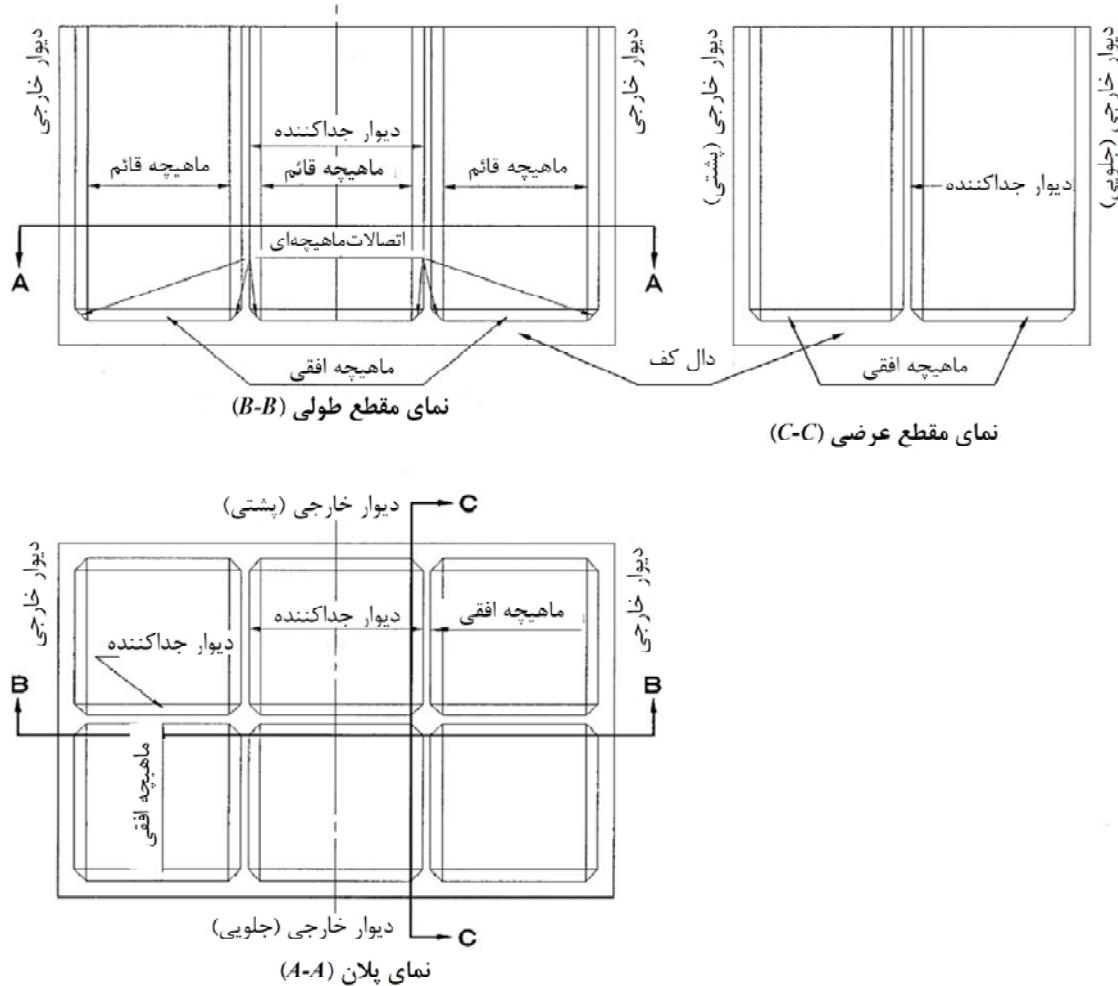
I : ممان اینرسی مقطع در تراز آب ساکن حول محور طولی (m^4)

C : مرکز شناوری

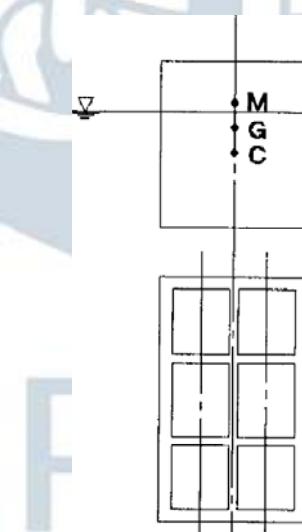
G : مرکز نقل

M : نقطه توازن (*metacenter*)

برای تامین اینمنی، فاصله GM باید برابر 5 درصد عمق آبخور یا بیشتر باشد.

شکل ۱-۳-۱- پایداری صندوقه

شکل ۱-۳-۱- پایداری صندوقه

(۲) رابطه ۱-۳-۱ برای حالتی که مقطع صندوقه متقارن بوده و کج شدگی کم باشد، کاربرد دارد.

(۳) رابطه ۱-۳-۲ یا ۱-۳-۳ در حالتی که از مصالح تعادلی در داخل صندوقه استفاده می شود کاربرد دارد.

الف) استفاده از آب به عنوان مصالح تعادلی:

$$\frac{I}{V'}(I' - \sum i) - \overline{C'G'} > 0 \quad (۲-۳-۱)$$

ب) استفاده از ماسه، سنگ یا بتون تازه به عنوان مصالح تعادلی:

$$\frac{I'}{V'} - \overline{C'G'} > 0 \quad (۳-۳-۱)$$

که در آن:

i : ممان اینرسی سطوح آب داخل محفظه ها حول محور مرکزی که موازی محور دوران صندوقه می باشد (m^4)

G' : تغییر مکان، ممان اینرسی، مرکز شناوری و مرکز ثقل صندوقه با مصالح تعادلی می باشند.

۱-۴- نیروی های خارجی طراحی

۱-۴-۱- ترکیب بارها و ضرایب بار

ترکیب بارها و ضرایب بار در شرایط زیر به طور مناسبی در نظر گرفته شود:

(۱) موج شکن

(۱) بدون موج

(۲) با امواج

(۳) هنگام اجرا

(۲) دیوار ساحلی

(۱) تحت شرایط معمولی

(۲) هنگام زلزله

(۳) هنگام اجرا

نکات فنی

(۱) ضرایب ایمنی حالت حدی نهایی و ضرایب تاثیر بر عرض ترک حالت حدی بهره برداری (بخش ۳، بند ۲-۳-۱- اصول طراحی

براساس روش طراحی حالت حدی) برای ضرب در مشخصات بار مربوط به ترکیبات بارهای گوناگون در طراحی، در جدول

۱-۴-۱ ارائه شده است. می توان پاشنه را شبیه دال کف در نظر گرفت.

(۲) مقادیر داخل جدول ۱-۴-۱ ضرایب بار حالت حدی نهایی می باشد. اعداد داخل کروشه [] ضرایب بار حالتی است که باری

کوچکتر، بار طراحی بزرگتری برای عضو ایجاد می کند. مقادیر داخل پرانتز () ضریب تاثیر بر عرض ترک در حالت حدی بهره

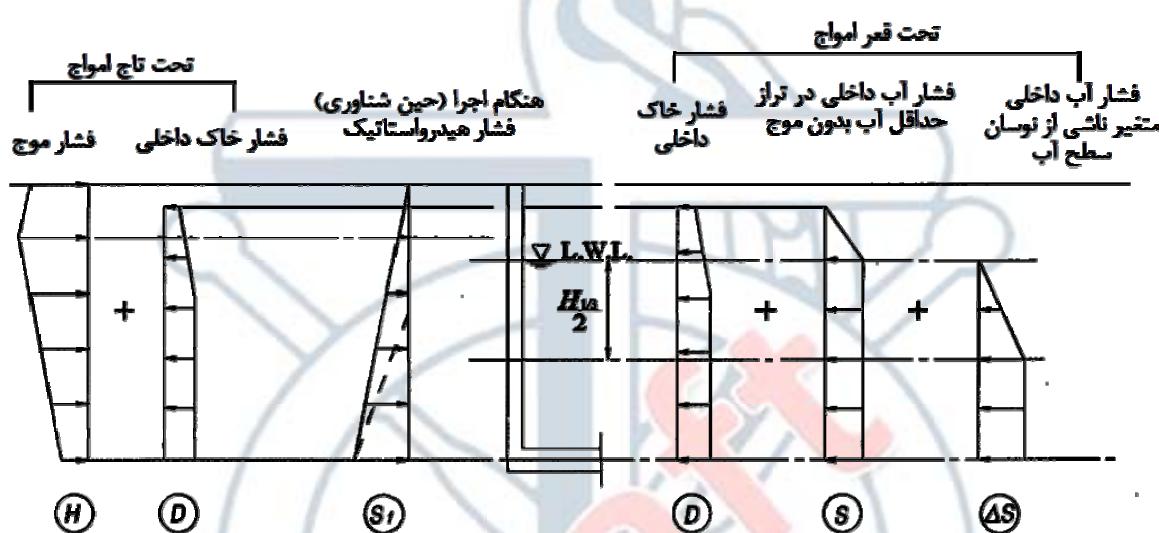
برداری را نشان می دهد.

(۳) بارهای هنگام اجرا دارای دوره اثر کمتری نسبت به سایر شرایط بوده و فقط هنگام اجرا رخ می دهنند. بنابراین ضریب تاثیر بر

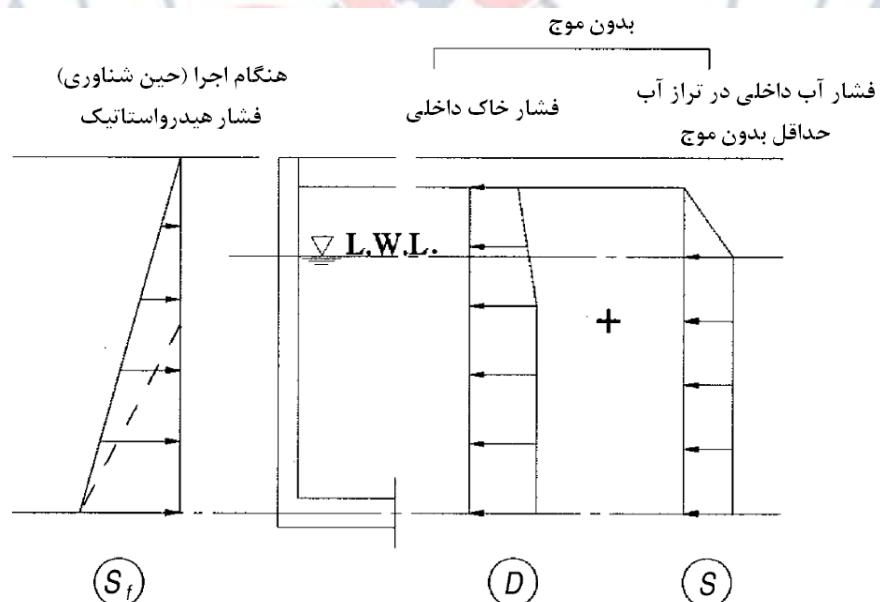
عرض ترک (k_r و k_t) در حالت حدی بهره برداری را می توان $5/0$ در نظر گرفت.

۴) بارهای طراحی دیوارهای خارجی صندوقه های موج شکن در شکل ۱-۴-۱ تا ۱-۴-۳ و ضرایب بار و ضرایب تاثیر بر عرض ترک در جداول ۱ تا ۴-۲-۴ ارائه شده است.

الف) دیوار جلویی (موازی محور مرکزی: سمت دریا)

شکل ۱-۴-۱- بارهای طراحی برای دیوار جلویی (موج شکن)

شکل ۱-۴-۲- بارهای طراحی برای دیوار عقبی (موج شکن)

جدول ۱-۴-۱- بارها و ضرایب بار

الف) موج شکن

توضیحات	اختلاف تراز آب بین محفظه ها	نیروی موج	فشار آب داخلی متغیر	عکس العمل دال کف متغیر	فشار آب بالابرنده	فشار آب داخلی	عکس العمل دال کف	فشار خاک داخلی	فشار هیدرواستاتیک	وزن مرده	شرایط
دال کف							(۱/۰) ۱/۱		(۱/۰) ۱/۱	(۱/۰) ۰/۹	بدون موج
دیوار خارجی							(۱/۰) ۱/۱		(۱/۰) ۱/۱		
دال کف			[۰/۸] ۱/۲ (۱/۰)	[۰/۷] ۱/۳ (۱/۰)			[۰/۹] ۱/۱ (۱/۰)		[۰/۹] ۱/۱ (۱/۰)	[۰/۹] ۱/۱ (۱/۰)	تحت اثر موج
دیوار خارجی		(۱/۰) ۱/۳							(۱/۰) ۰/۹		
دال کف (وقتی شناور باشد)										(۰/۵) ۱/۱	هنگام اجرا
دیوار خارجی (وقتی شناور باشد)										(۰/۵) ۱/۱	
دیوار جداکننده (هنگام نصب)	(۰/۵)	۱/۱									

ب) دیوارهای ساحلی

توضیحات	فشار هیدرواستاتیک هنگام نصب		عکس العمل دال کف هنگام زلزله	سربار	عکس العمل دال کف تحت بار دائمی	فشار خاک داخلی	فشار آب داخلی	فشار هیدرواستاتیک	وزن مرده	شرایط
	فشار هیدرواستاتیک در آب ساکن	بار هنگام اجرا								
دال کف (عکس العمل ناشی از سربار غیر زلزله)				(۰/۵) ۰/۸	(۱/۰) ۱/۱			(۱/۰) ۱/۱	(۱/۱) ۰/۹	تحت شرایط معمولی
دیوار خارجی							(۱/۰) ۱/۱	۱/۱ (۱/۰)		
دال کف (عکس العمل ناشی از سربار هنگام زلزله)			(-) ۱/۰	(-) ۱/۰				(-) ۱/۰	(-) ۱/۰	هنگام زلزله
دال کف (وقتی شناور باشد)	(۰/۵)	۱/۱							(۰/۵) ۰/۹	هنگام اجرا
دیوار خارجی (وقتی شناور باشد)	(۰/۵)	۱/۱								
دیوار جداکننده (هنگام نصب)		(۰/۵) ۱/۱								

توجه: هنگام ارزیابی نیروی لرزه ای، بارهای مشخصه طبق بخش ۲، فصل ۱۲- زلزله و نیروهای لرزه ای حساب می گردد.

جدول ۱-۴-۲- ضرایب بار و ضریب تاثیر بر عرض ترک برای دیوار جلویی (موج شکن)

حالت حدی بهره برداری	حالت حدی نهایی	شرایط طراحی	جهت بار
$1.0H-1.0D$	$1.3H-0.9D$	زیر تاج موج	بار از خارج
$0.5S_f$	$1.1S_f$	وقتی شناور است	
$1.0D+1.0S+1.0\Delta S$	$1.1D+1.1S+1.2\Delta S$	زیر قعر موج	بار از داخل

توجه: ۱) بار از خارج، بزرگترین بار از میان دو شرایط بار بالا می باشد.

۲) برای علائم داخل جدول به شکل ۱-۴-۱ مراجعه گردد.

(ب) دیوار عقبی (موازی محور مرکزی: سمت خشکی)

جدول ۱-۴-۳- ضرایب بار و ضریب تاثیر بر عرض ترک برای دیوار عقبی (موج شکن)

حالت حدی بهره برداری	حالت حدی نهایی	شرایط طراحی	جهت بار
$0.5S_f$	$1.1S_f$	وقتی شناور است	بار از خارج
$1.0D+1.0S$	$1.1D+1.1S$	حداقل تراز آب بدون موج	بار از داخل

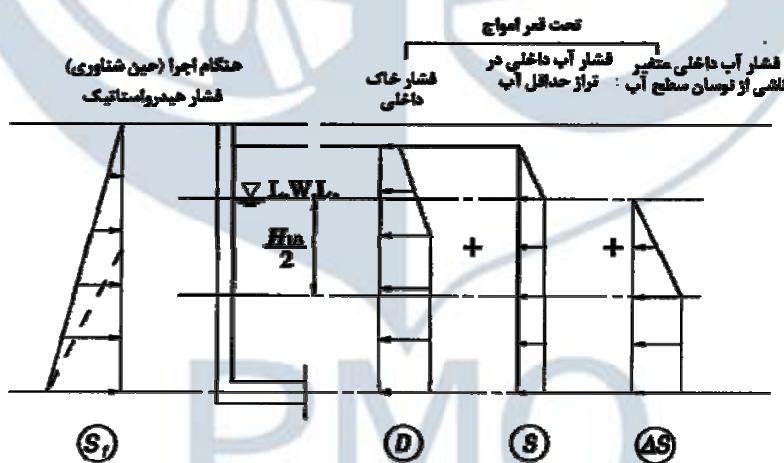
توجه: برای علائم داخل جدول به شکل ۱-۴-۱ مراجعه گردد.

(ج) دیوار کناری (عمود بر خاکریز)

جدول ۱-۴-۴- ضرایب بار و ضریب تاثیر بر عرض ترک برای دیوار کناری (موج شکن)

حالت حدی بهره برداری	حالت حدی نهایی	شرایط طراحی	جهت بار
$0.5S_f$	$1.1S_f$	وقتی شناور است	بار از خارج
$1.0D+1.0S+1.0\Delta S$	$1.1D+1.1S+1.2\Delta S$	زیر قعر موج	بار از داخل

توجه: برای علائم داخل جدول به شکل ۱-۴-۱ مراجعه گردد.

شکل ۱-۴-۳- بارهای طراحی برای دیوار کناری (موج شکن)

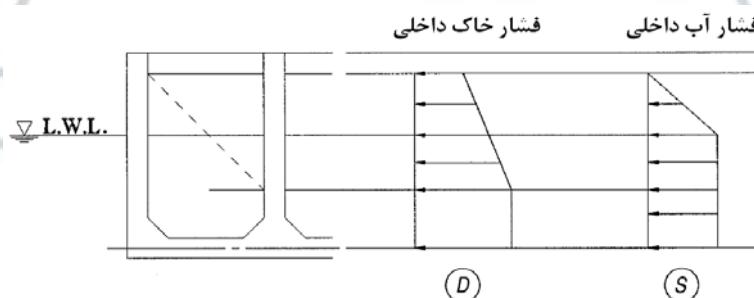
(۵) بارهای طراحی برای دیوارهای کناری صندوقه‌های دیوار ساحلی در شکل ۱-۴-۴ و ضرایب بار در جدول ۱-۴-۵ ارائه شده است.

جدول ۱-۴-۵- ضرایب بار و ضریب تاثیر بر عرض ترک برای دیوار خارجی (موج شکن)

حالت حدی بهره برداری	حالت حدی نهایی	شرایط طراحی	جهت بار
$0.5S_f$	$1.1S_f$	وقتی شناور است	بار از خارج
$1.0D+1.0S$	$1.1D+1.1S$	در حداقل تراز آب	بار از داخل

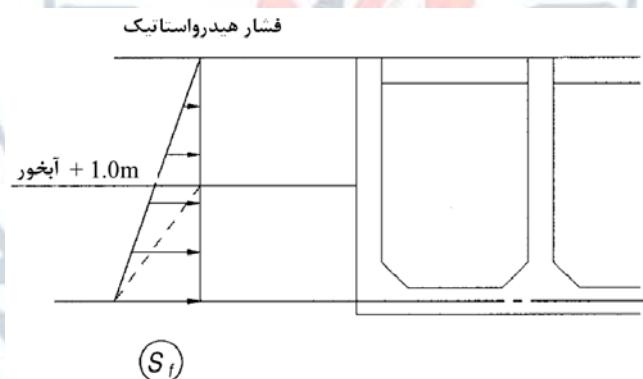
توجه: برای علائم داخل جدول به شکل ۱-۴-۴ مراجعه گردد.

(الف) تحت شرایط معمولی (بارها از سمت خارج)

شکل ۱-۴-۴-الف- بارهای طراحی برای دیوارهای کناری (دیوار ساحلی)

(ب) در شرایط شناوری (بارها از سمت خارج)

شکل ۱-۴-۴-ب- بارهای طراحی برای دیوارهای کناری (دیوار ساحلی)

(ع) بارهای دال های کف صندوقه های موج شکن در حالت شناور با ضرب بار مشخصه در ضرایب بار و ضریب تاثیر بر عرض ترک محاسبه می شود که در جدول ۱-۴-۱ ملاحظه می گردد.

بارهای وارد بر دال های کف صندوقه های موج شکن بعد از ساخت در شکل ۱-۴-۵ نشان داده شده است. بار ترکیبی بدون موج (D₀) نقش بار دائم را دارد. بار ترکیبی با موج شامل بار ترکیبی بدون موج، عکس العمل متغیر دال کف (ΔR) و فشار بالابرند (U) می باشد (شکل ۱-۴-۵). بار را می توان از روابط جدول ۱-۷-۶ و براساس دسته بندی جدول ۱-۴-۶ محاسبه نمود.

جدول ۱-۴-۶- دسته بندی بار تحت نیروی موج (موج شکن)

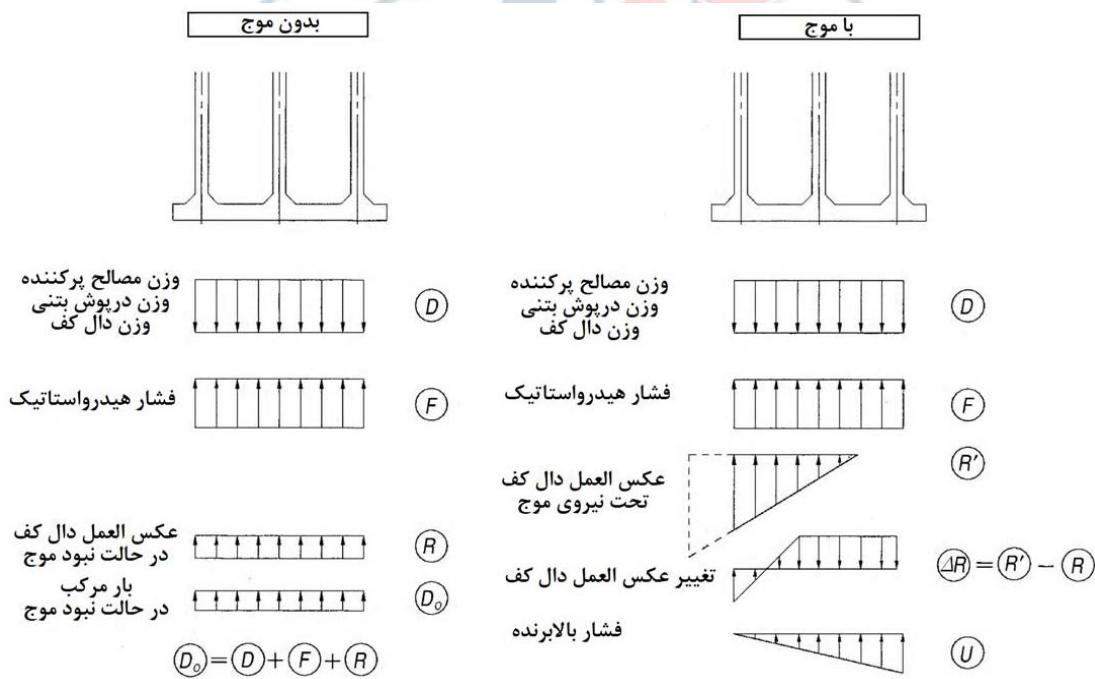
بار	دسته بندی بار
بار ترکیبی بدون موج (D ₀)	دائم
عکس العمل متغیر دال کف (ΔR), فشار بالابرند (U)	متغیر

جدول ۱-۴-۷- ترکیب بار با ضرایب بار یا ضریب تاثیر بر عرض ترک (موج شکن)

ضرایب بار و ترکیب بار	جهت R و W	شرایط	حالت حدی
$1.1D_0 + 1.2\Delta R + 1.3U$	$W \uparrow$	$\Delta R \uparrow$	حالات حدی نهایی
$1.1D_0 + 0.8\Delta R + 1.3U$	$W \uparrow$	$\Delta R \downarrow$	
(*) $0.9D_0 + 1.2\Delta R + 0.7U$	$W \downarrow$		
$1.1D_0 + 1.2\Delta R + 0.7U$	$W \uparrow$	$\Delta R \uparrow$	
$0.9D_0 + 0.8\Delta R + 1.3U$	$W \downarrow$		
$1.1D_0 + 0.8\Delta R + 0.7U$	$W \uparrow$	$\Delta R \downarrow$	
(*) $0.9D_0 + 1.2\Delta R + 1.3U$	$W \downarrow$		
$1.0D_0 + 1.0\Delta R + 1.0U$	-	همه	حالات حدی بهره برداری

توجه: ۱) مجموع بارها باید به صورت جبری یعنی با توجه به جهت بارها انجام گیرد.

۲) (*) وقتی عکس العمل متغیر دال کف (ΔR) رو به پایین باشد، مقدار $|1.2|\Delta R|$ نمی‌تواند از $|1.1|R|$ فراتر رود. بنابراین اگر $1.2|\Delta R| > 1.1|R|$ باشد، ترکیب بارها با رابطه $U = 0.9D_0 + 1.1|R| + 0.7(1.3)\Delta R$ جایگزین می‌گردد.

شکل ۱-۴-۵- بار طراحی دال کف (موج شکن)

۷) بارهای طراحی دال‌های کف صندوقه‌های دیوار ساحلی در حالت شناور با ضرب بار مشخصه در ضرایب بار جدول ۱-۴-۱ حاصل می‌گردد.

بارهای وارد بر دال کف در شکل ۱-۴-۶ مشاهده می‌شود. نیروی برآیندی که از وزن مصالح پرکننده و دربوش بتنی، فشار هیدرواستاتیک و عکس العمل دال کف ترکیب شده است، بار دائمی تلقی می‌گردد. سربار و عکس العمل دال کف در زلزله بار متغیر در نظر گرفته می‌شوند. بارهای طراحی را می‌توان با استفاده از رابطه جدول ۱-۴-۸ محاسبه نمود.

جدول ۱-۴-۸- ترکیبات بار (دیوار ساحلی)

حالت حدی بهره برداری (*)	حالت حدی نهایی	
$1.0D + 1.0R + 1.0F + 0.5W$	$0.9D + 1.1R + 1.1F + 0.8W$	تحت شرایط معمولی
لازم نیست	$0.9D + 1.0R + 1.1R' + 0.8W'$	هنگام زلزله
$0.5D_f + 0.5S_f$	$0.9D_f + 1.1S_f$	حال شناور

توجه: برای علائم داخل جدول به شکل ۱-۴-۶ مراجعه شود.

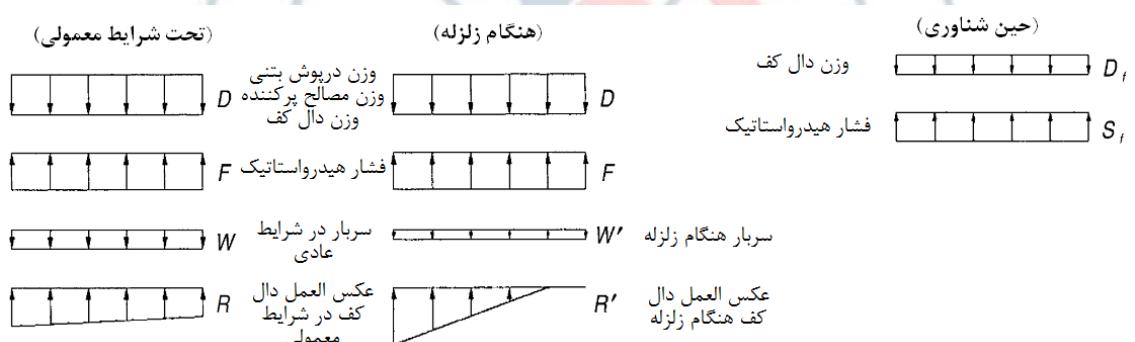
(۸) برای بررسی لنگر خمی دیوارهای جداکننده، بار طراحی برابر اختلاف تراز هیدرواستاتیک بین محفظه‌ها هنگام نصب می‌باشد.
مقادیر طراحی به صورت زیر می‌باشد:

حالت حدی نهایی: $1.1S_f$ برای ضریب بار: γ_f

حالت حدی بهره برداری: $0.5S$ برای ضریب تاثیر بر عرض ترک: k_p

نماد S نشان دهنده بار مشخصه می‌باشد.

برای بررسی جدا شدن دال کف و دیوار کناری، بار طراحی باید از میان بزرگترین بارهای طراحی دال کف و دیوار کناری تعیین گردد.

شکل ۱-۴-۶- بارهای طراحی دال‌های کف (دیوار ساحلی)

۱-۴-۳- نیروهای خارجی هنگام ساخت

وقتی یک صندوقه در حوضچه خشک یا شناور ساخته می‌شود، می‌توان نیروهای خارجی هنگام ساخت را نادیده گرفت. به هر حال وقتی صندوقه توسط جک، بالا برده شده یا روی سکو قرار می‌گیرد تا به سرسه یا محل انبار صندوقه منتقل گردد، بار طراحی صندوقه، بار متمرکز وزن صندوقه می‌باشد.

نکات فنی

برای ارزیابی نیروی مقطع هنگام ساخت، کل صندوقه باید به عنوان تیر ساده در نظر گرفته شود.

۱-۴-۳- نیروهای خارجی هنگام به آب اندازی و شناوری

وقتی صندوقه ساخته شده در حوضچه خشک، شناور یا سرسه معمولی به آب انداخته شده و شناور می‌گردد، فشار هیدرواستاتیک در آبخور طراحی به عنوان ضریب اطمینان نیروی خارجی مقداری افزایش می‌یابد. اگر امکان دارد هنگام به آب اندازی، فشار هیدرواستاتیک بیشتری به طور موقت به صندوقه وارد شود، باید به طور جداگانه بررسی گردد.

نکات فنی

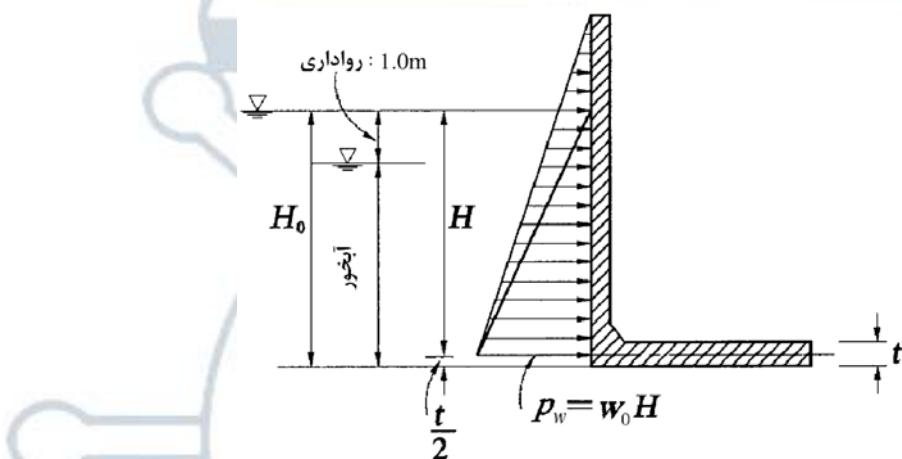
(۱) دیوار خارجی

توزیع فشار آب طراحی بر دیوار خارجی باید به صورت زیر در نظر گرفته شود (شکل ۱-۴-۷):

(۱) آبخور صندوقه $1m$ افزایش یابد.

(۲) فشار آب وارد بر کف با آبخور مذکور حساب شود.

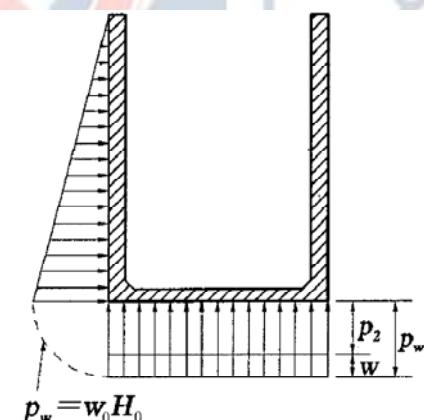
(۳) توزیع فشار آب به شکل مثلثی با مقدار حداقل فوق و امتداد تا تاج دیوار خارجی، محاسبه گردد.

شکل ۱-۴-۷- فشار آب وارد بر دیوار خارجی

(۲) دال کف

بار خارجی وارد بر دال کف باید برابر حاصل تفرقی وزن مرده دال کف از فشار هیدرواستاتیک دال کف باشد (شکل ۱-۴-۸).

شکل ۱-۴-۸- نیروی خارجی وارد بر دال کف

$$P_2 = P_w - w = w_0 H_0 - w$$

(۱-۴-۱)

که در آن:

P_2 : فشار مشخصه وارد بر دال کف (kN/m^2)

P_w : فشار هیدرواستاتیک مشخصه وارد بر دال کف با رواداری $1m$ اضافه شده به آبخور طراحی صندوقه (kN/m^2)

w : وزن مرده مشخصه دال کف (شامل وزن مصالح پرکننده به عنوان مصالح تعادلی اگر موجود باشد)، بدون کاهش اثر

شناوری (kN/m^2)

w_0 : وزن مخصوص مشخصه آب دریا (kN/m^3)

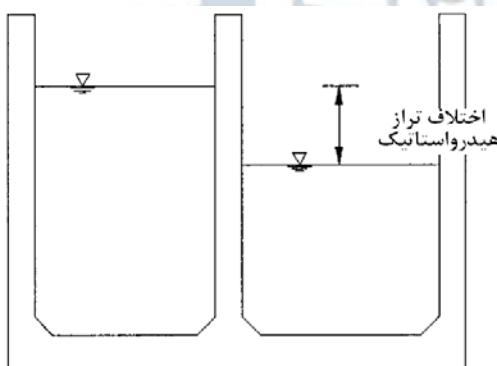
H_0 : عمق آب با رواداری حدود ۱m اضافه شده به آبخور طراحی صندوقه

۱-۴-۴- نیروهای خارجی هنگام نصب

نکات فنی

۱) فشار هیدرولاستاتیک وارد بر دیوارهای کناری و دال کف هنگام نصب، نیروی خارجی محسوب نمی شود.

۲) اختلاف تراز هیدرولاستاتیک محفظه ها باید به عنوان نیروهای خارجی دیوارهای جدارکننده استفاده شود (شکل ۱-۴-۹).

شکل ۱-۴-۹- اختلاف تراز هیدرولاستاتیک محفظه ها

۱-۴-۵- نیروهای خارجی بعد از اجرا

[۱] دیوارهای خارجی

فشار جانبی مصالح پرکننده و فشار آب داخلی به عنوان نیروهای خارجی دیوارهای خارجی در نظر گرفته شود. نیروهای موج وارد بر دیوار جلویی نیز در طراحی صندوقه های موج شکن ها مدنظر قرار گیرد.

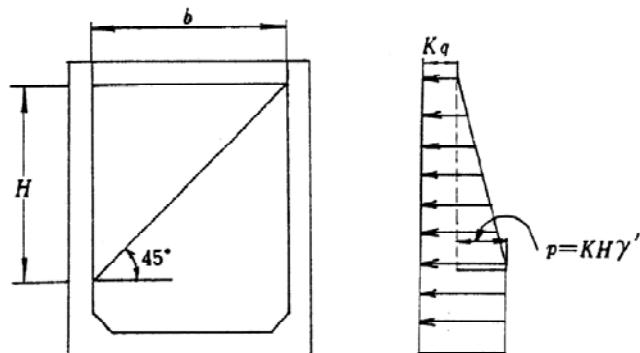
نکات فنی

(۱) فشار جانبی مصالح پرکننده
الف) توزیع ترکیب بار، اغلب شکل نامنظم به خود می گیرد، لذا برای مقاصد طراحی می توان توزیع نامنظم را به توزیع مثلثی یا یکنواخت معادل، تغییر داد.

ب) ضریب فشار جانبی برابر ۰/۶ قرار داده می شود. البته فشار جانبی وقتی مصالح پرکننده شامل بلوكهای بتی یا بتن تازه باشد، نادیده گرفته می شود.

ج) باید فرض شود که فشار جانبی تا عمق معادل عرض محفظه افزایش می یابد و بعد از آن مقدار ثابتی خواهد داشت (شکل ۱-۴-۱۰).

د) وقتی درپوش یا تاج بتی دقیقاً چسبیده به بالای صندوقه قرار می گیرد، اثر سربار بالای درپوش یا تاج بتی را می توان نادیده گرفت.

شکل ۱-۴-۱۰- فشار جانبی مصالح پرکننده

نمادهای داخل شکل ۱-۴-۱۰ به صورت زیر تعریف می‌گردد:

q : سربار مشخصه روی مصالح پرکننده (kN/m^2)

γ' : وزن مخصوص غوطه ور مشخصه مصالح پرکننده (kN/m^3), می‌توان از $10 kN/m^3 = \gamma'$ استفاده نمود.

K : ضریب فشار جانبی مصالح پرکننده، $K=0.6$

b : عرض محفظه (m)

(۲) فشار آب داخلی

فشار آب داخلی، اختلاف تراز آب بین تراز آب در صندوقه و تراز جزر آب (LWL) بیرون صندوقه می‌باشد. البته در حالتی که قعر موج بر دیوارهای جلویی موازی با محور مرکزی موج شکن یا دیوارهای کناری عمود بر محور مرکزی اثر می‌کند، تراز آب خارجی در عمق $/2$ زیر LWL ($H_{1/3}$) در نظر گرفته شود.

(۳) نیروی موج

برای دیوار جلویی صندوقه که موازی محور مرکزی موج شکن است، نیروی موج باید هنگامی که تاج موج بر دیوار اثر می‌کند در نظر گرفته شود.

(۴) توزیع فشار خاک و آب داخلی

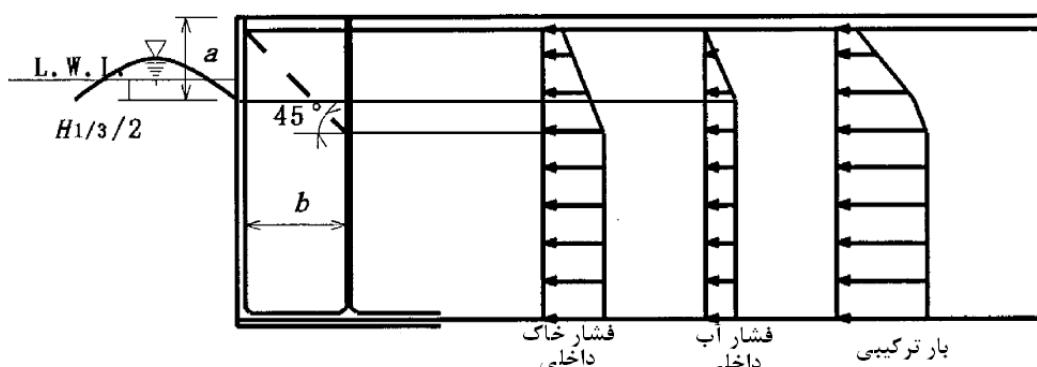
توزیع فشار خاک و آب داخلی برای دیوارهای صندوقه‌های گوناگون در شکل ۱-۴-۱۱ مشاهده می‌گردد. صندوقه موج شکن پوشیده شده با توده بلوك‌های بتني جاذب موج در معرض ضربات بلوك‌های جاذب موج به دیوارهای جلویی می‌باشد. بسته به محل قرارگیری، دیوارهای جلویی تحت تاثیر برخورد یخ یا قطعات شناور و بخ زدگی آب دریا می‌باشد. اثرات این عوامل اصولاً ناشناخته بوده و بنابراین برای پیشگیری باید بخش‌های بالای دیوارها را مسلح نمود.

[۲] دال کف

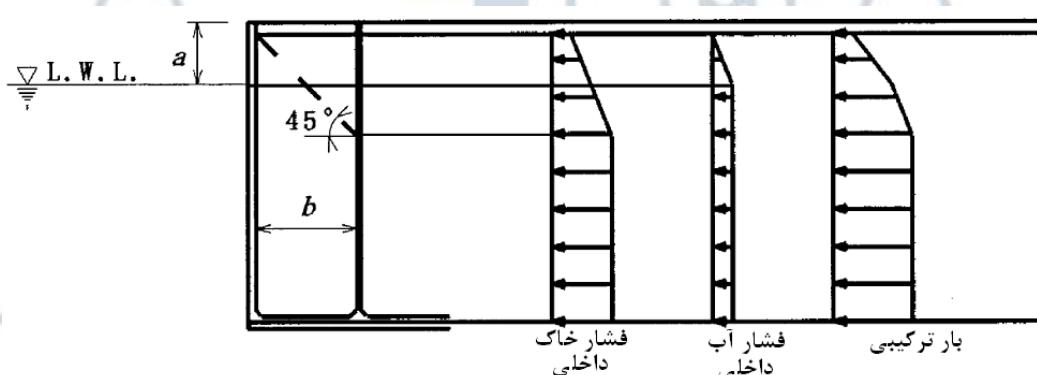
(۱) برای دال کف که با دیوارهای خارجی و جداکننده یکپارچه است، عکس العمل‌های کف، فشار هیدرولاستاتیک، فشار بالابرند، وزن مصالح پرکننده، وزن درپوش بتني، وزن دال کف و سربار به عنوان نیروهای خارجی در نظر گرفته می‌شود.

(۲) پی‌های منفرد

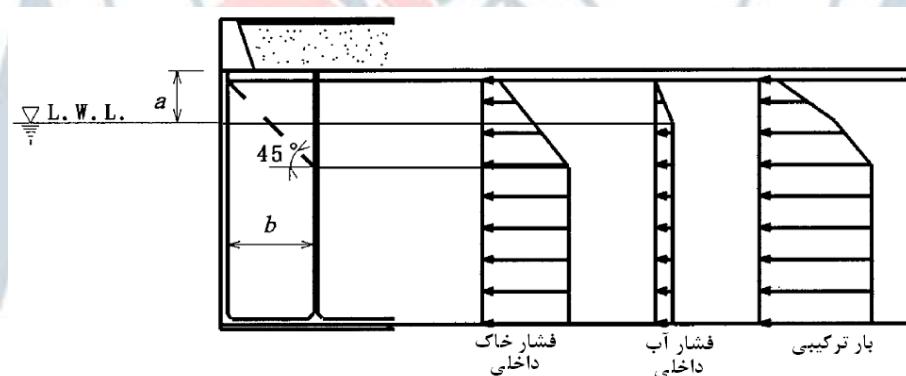
عکس العمل کف، وزن پی با درنظر گرفتن شناوری و سربار روی پی به عنوان نیروهای خارجی وارد بر پی در نظر گرفته می‌شود.

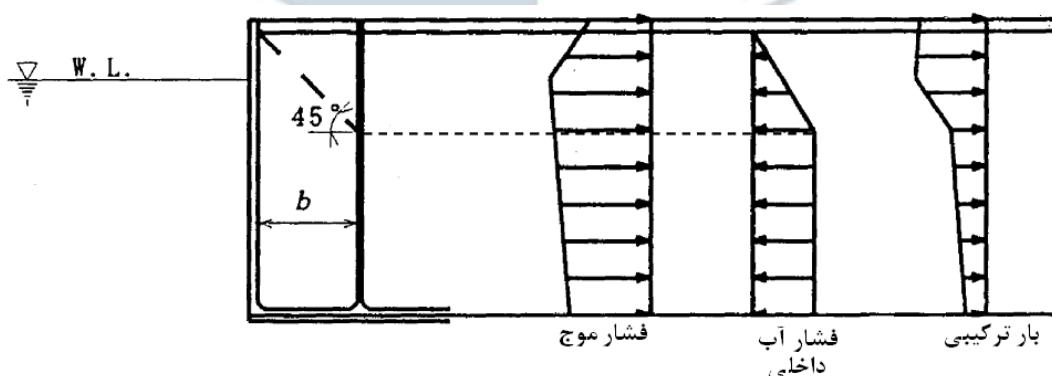
(الف) موج شکن ها (دیوارهای جلویی)

(ب) موج شکن ها (دیوارهای پشتی موازی محور مرکزی یا دیوارهای جانبی عمود بر محور مرکزی)

(ج) اسکله ها (دیوارهای خارجی موازی یا عمود بر محور مرکزی)

(د) نیروهای موج

شکل ۴-۱۱- فشار خاک و آب داخلی وارد بر دیوارهای صندوقه

نکات فنی

(۱) دال کف

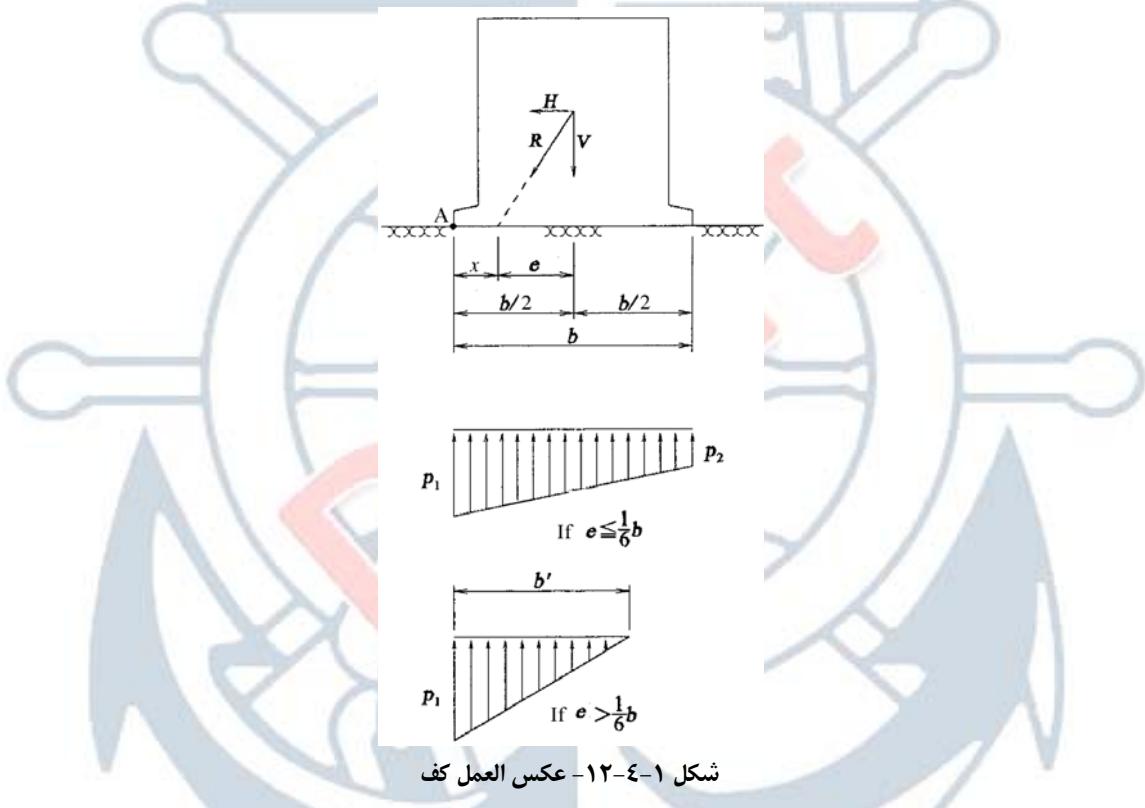
(الف) توزیع ترکیب بار اغلب شکل نامنظم داشته و برای مقاصد طراحی، توزیع نامنظم را می‌توان تبدیل به توزیع مثلثی و

یا یکنواخت معادل نمود.

(ب) عکس العمل کف

عکس العمل مشخصه کف باید طبق روابط ۱-۴-۲ و ۱-۴-۳ محاسبه گردد (شکل ۱۲-۴-۱). مقدار e از رابطه ۱-۴-۱

محاسبه می‌گردد.

$$: e \leq \frac{I}{6}b \text{ اگر (۱)}$$

$$\left. \begin{aligned} p_1 &= \left(I + \frac{6e}{b} \right) \frac{V}{b} \\ p_2 &= \left(I - \frac{6e}{b} \right) \frac{V}{b} \end{aligned} \right\} \quad (۲-۴-۱)$$

$$\left. \begin{aligned} e &= \frac{b}{2} - x \\ x &= \frac{M_w - M_h}{V} \end{aligned} \right\} \quad (۴-۴-۱)$$

$$: e > \frac{I}{6}b \text{ اگر (۲)}$$

$$\left. \begin{aligned} p_1 &= \frac{2}{3} \frac{V}{\left(\frac{b}{2} - e \right)} \\ b' &= 3 \left(\frac{b}{2} - e \right) \end{aligned} \right\} \quad (۳-۴-۱)$$

که در آن:

p_1 : عکس العمل مشخصه در پنجه جلویی (kN/m^2)

p_2 : عکس العمل مشخصه در پاشنه عقبی (kN/m^2)

V : نیروی برآیند قائم مشخصه در واحد طول (kN/m)

H : نیروی برآیند افقی مشخصه در واحد طول (kN/m)

e : خروج از مرکزیت نیروی برآیند V و H (m)

b : عرض کف (m)

b' : عرض توزیع عکس العمل های کف در حالت $e > \frac{1}{6}b$

M_w : لنگر مشخصه در نقطه A ناشی از نیروی برآیند قائم ($kN.m/m$)

M_h : لنگر مشخصه در نقطه A ناشی از نیروی برآیند افقی ($kN.m/m$)

ج) فشار هیدرواستاتیک

فشار هیدرواستاتیک وارد بر دال کف باید در تراز جزر و مدی طراحی در نظر گرفته شود.

د) فشار بالابرنده

وقتی نیروی موج بر صندوقه اثر می کند، فشار بالابرنده باید مد نظر قرار گیرد. برای محاسبه فشار بالابرنده به بخش ۲،

فصل ۵- نیروی موج مراجعه گردد.

ه) وزن مصالح پرکننده

وزن مخصوص مصالح پرکننده معمولاً با آزمایش های مصالح تعیین می گردد.

و) وزن درپوش بتی

وزن درپوش بتی باید وزن خشک بدون اثر شناوری باشد. برای محاسبات طراحی، وزن مخصوص مشخصه را می توان

برای بتن غیرمسلح $22/6 kN/m^3$ و برای بتن مسلح $24/0 kN/m^3$ قرار داد.

ز) وزن دال کف

وزن دال کف باید به صورت خشک و بدون اثر شناوری باشد. برای محاسبات طراحی، وزن مخصوص مشخصه را می توان

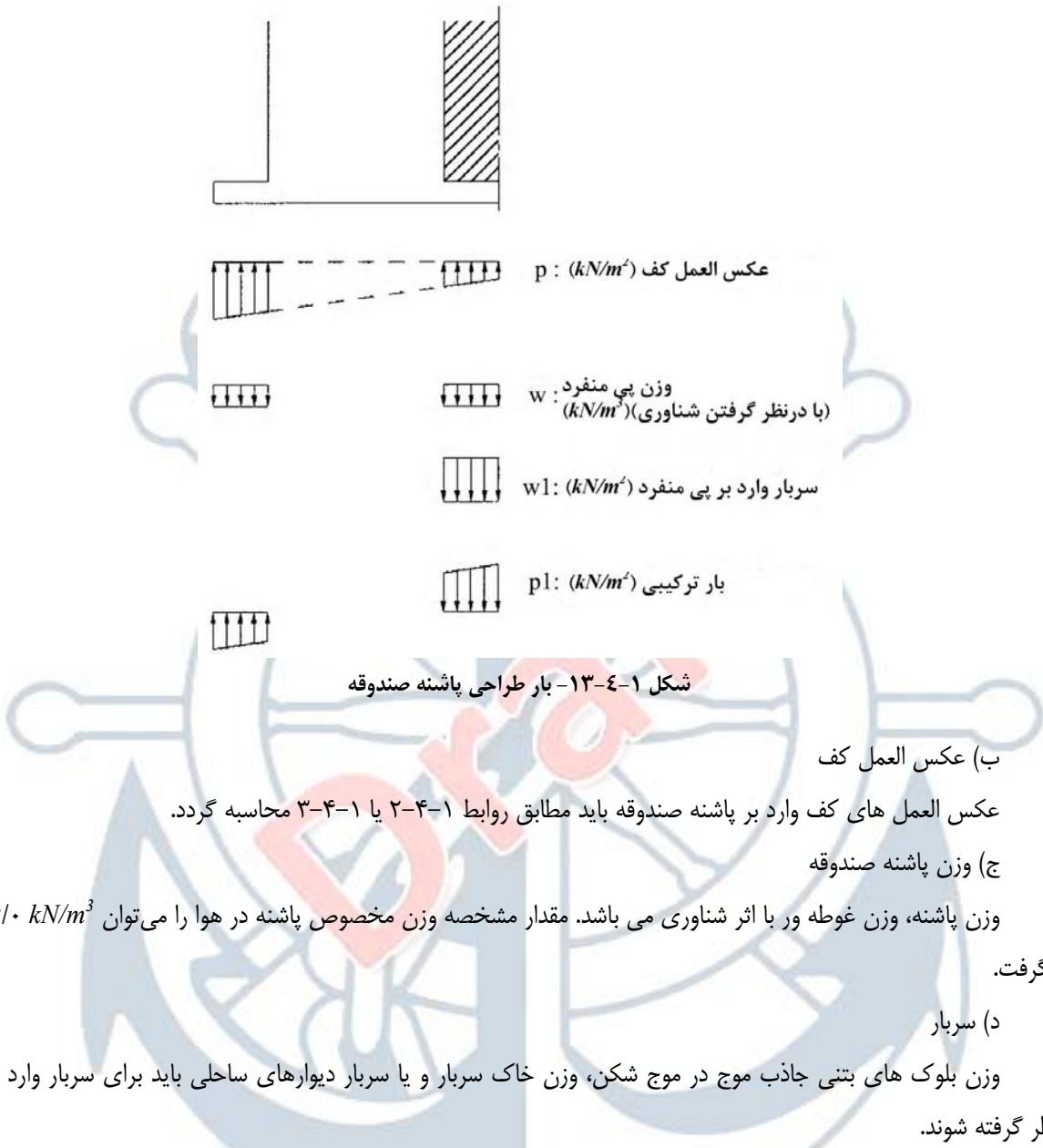
برای $24/0 kN/m^3$ در نظر گرفت.

ح) سربار

وزن خاک روی صندوقه و بار اضافی باید برای سربار وارد بر دال کف در نظر گرفته شود. البته وقتی درپوش یا تاج بتی به طور کاملاً چسبیده روی صندوقه قرار گیرد، می توان اثر سربار روی درپوش یا تاج بتی بالای دال کف به واسطه مصالح پرکننده را نادیده گرفت.

(۲) پاشنه صندوقه

الف) بارهای طراحی موثر بر پاشنه صندوقه باید با توجه به توزیع بار طبق شکل ۱۳-۴-۱ تعیین گردد.

[۳] دیوارهای جداکننده و سایر اجزا

(۱) دیوارهای جداکننده

- (الف) در بررسی جدا شدن دیوار خارجی از دیوارهای جداکننده در اثر شکست کششی، فشار جانبی مصالح پرکننده و فشار آب داخلی وارد بر دیوار خارجی با فرض اثر بر اتصال بین دیوارهای جداکننده و دیوار خارجی مدنظر قرار گیرند.
- (ب) در بررسی جدا شدن دال کف از دیوارهای جداکننده، نیروهای زیر مورد توجه قرار گیرند:
- (۱) وزن مصالح پرکننده
 - (۲) سربار
 - (۳) وزن دال کف
 - (۴) وزن درپوش بتنی

(۵) عکس العمل دال کف

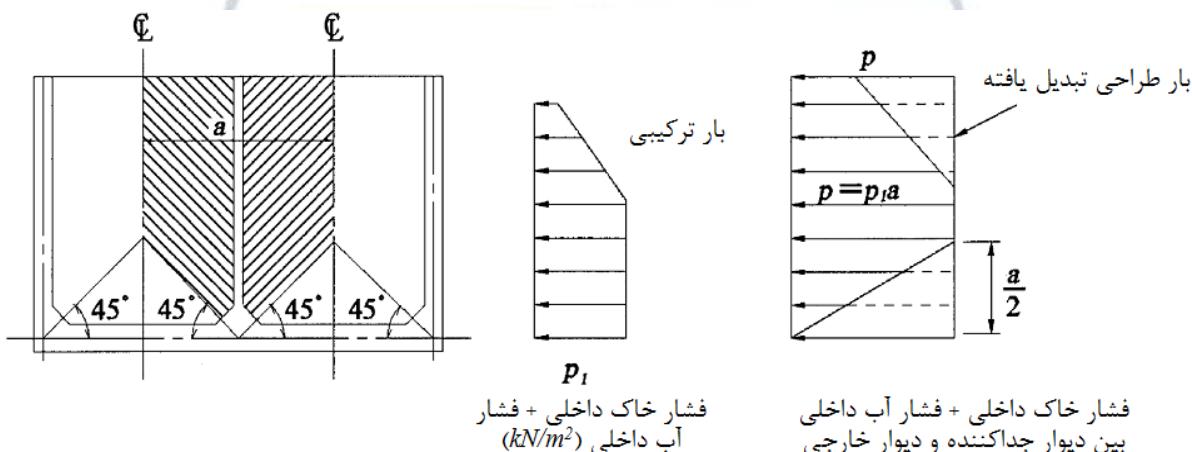
(۶) فشار بالابرند

(۷) فشار هیدرواستاتیک

(۲) نیروی احتمالی ناشی از ناهمواری زمین نیز باید بررسی گردد.

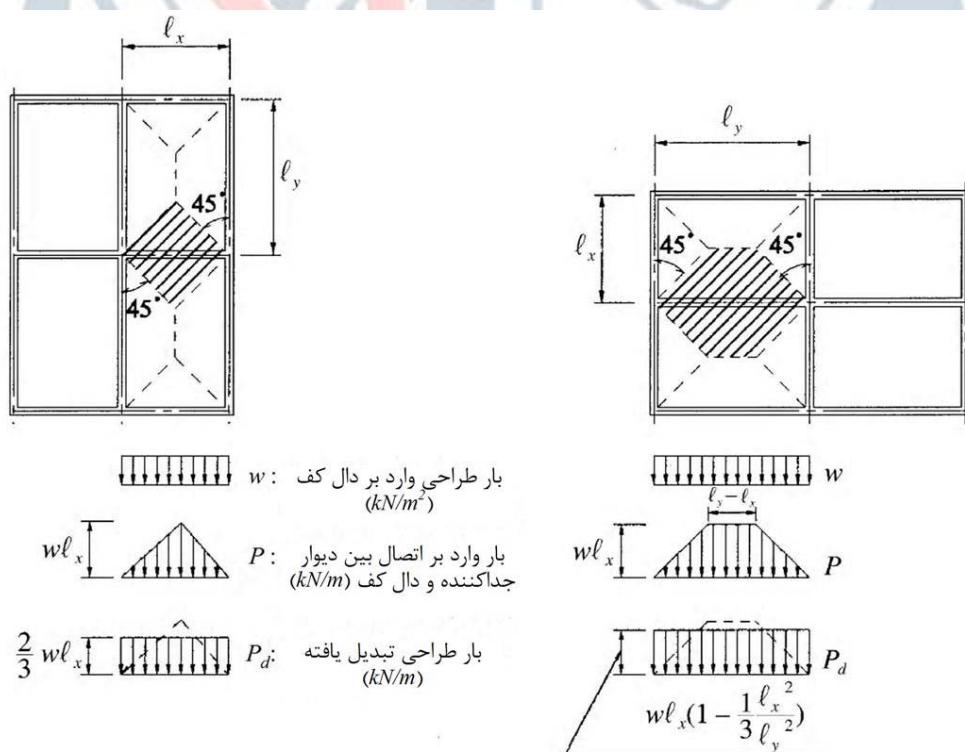
نکات فنی

(۱) بار طراحی برای بررسی جداشدن دیوار خارجی از دیوارهای جداکننده باید با توجه به توزیع بار شکل ۱۴-۴-۱ تعیین گردد.

شکل ۱۴-۱- بار طراحی برای بررسی جدا شدن دیوار خارجی از دیوارهای جداکننده

(۲) بار طراحی برای بررسی جدا شدن دال کف از دیوارهای جداکننده باید با توجه به توزیع بار شکل ۱۵-۴-۱ تعیین گردد.

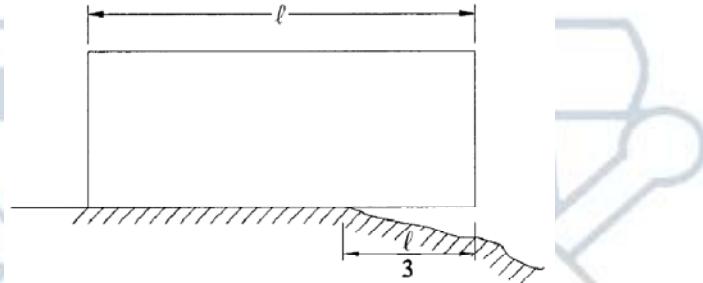
شکل ۱۵-۱- بار طراحی برای بررسی جدا شدن دال کف از دیوارهای جداکننده

۳) دیوار جداکننده

سهم بار بخش های مختلف براساس سهم بار دال معمولی روی تیر به دست می آید.

۴) بررسی بار خارجی ناشی از ناهمواری زمین

برای بررسی بار خارجی ناشی از ناهمواری زمین می توان صندوقه را مانند یک تیر طره با دهانه معادل یک سوم طول یا عرض صندوقه فرض کرد (شکل ۱۶-۴).

شکل ۱۶-۴-۱- ارزیابی ناهمواری زمین

۱-۵-۱- طراحی اعضا

۱-۵-۱- دیوار خارجی

نکات فنی

۱) دیوار خارجی باید نظیر دال گیردار از سه طرف و آزاد از یک طرف طراحی شود.

۲) دهانه محاسباتی، فاصله مرکز به مرکز می باشد.

۳) پوشش میلگردهای اصلی نباید کمتر از مقادیر زیر باشد:

سمت خارجی: $7cm$

سمت داخلی: $5cm$

۱-۵-۲- دیوار جداکننده

نکات فنی

۱) دیوار جداکننده باید شبیه دال گیردار از سه طرف و آزاد از یک طرف طراحی شود.

۲) بعد از نصب، باید ایمنی در حالت حدی نهایی برای جدا شدن دیوارهای خارجی یا دال کف از دیوارهای جداکننده بررسی گردد.

۳) دهانه محاسباتی، فاصله مرکز به مرکز می باشد.

۴) پوشش میلگردها نباید کمتر از $5cm$ باشد.

۱-۵-۳- دال کف

نکات فنی

۱) دال کف محصور در دیوارهای خارجی و دیوارهای جداکننده باید شبیه دال چهار طرف گیردار طراحی گردد.

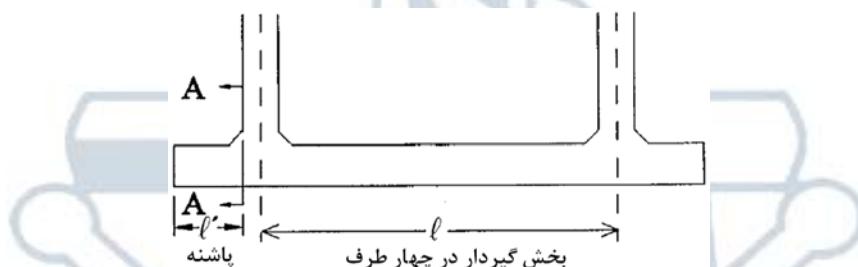
۲) پوشش میلگردهای اصلی نباید کمتر از مقادیر ذیل باشد.

سمت خارجی: $7cm$

سمت داخلی: $5cm$

(۳) پاشنه صندوقه باید شبیه دال طرہ محاسبه گردد.

(۴) دهانه محاسباتی دال کف باید فاصله مرکز به مرکز باشد (شکل ۱-۵-۱).

شکل ۱-۵-۱- دهانه طراحی دال کف و پاشنه

(۵) مقطع مورد بررسی خمس پاشنه باید سطح جلویی دیوار خارجی باشد (مقطع $A-A$ در شکل ۱-۵-۱). مقطع مورد بررسی برش پاشنه در فاصله معادل نصف ارتفاع پی از جلوی صندوقه می باشد. برای محاسبه ارتفاع پی، بخش های ماهیچه با شبیب بیشتر از ۱:۳ نادیده گرفته شود.

۱-۵-۴- سایر موارد

نکات فنی

کل صندوقه باید هنگام بلند شدن توسط جک برای انتقال یا هنگام تحلیل نشست نامتقارن بعد از نصب، شبیه تیر ساده بررسی گردد.

۱-۶- طراحی قلاب ها برای بلند کردن با جرثقیل

بار وارد بر قلاب ها با توجه به وزن صندوقه و چسبندگی دال کف به کف محل ساخت صندوقه، محاسبه می گردد.

PMO

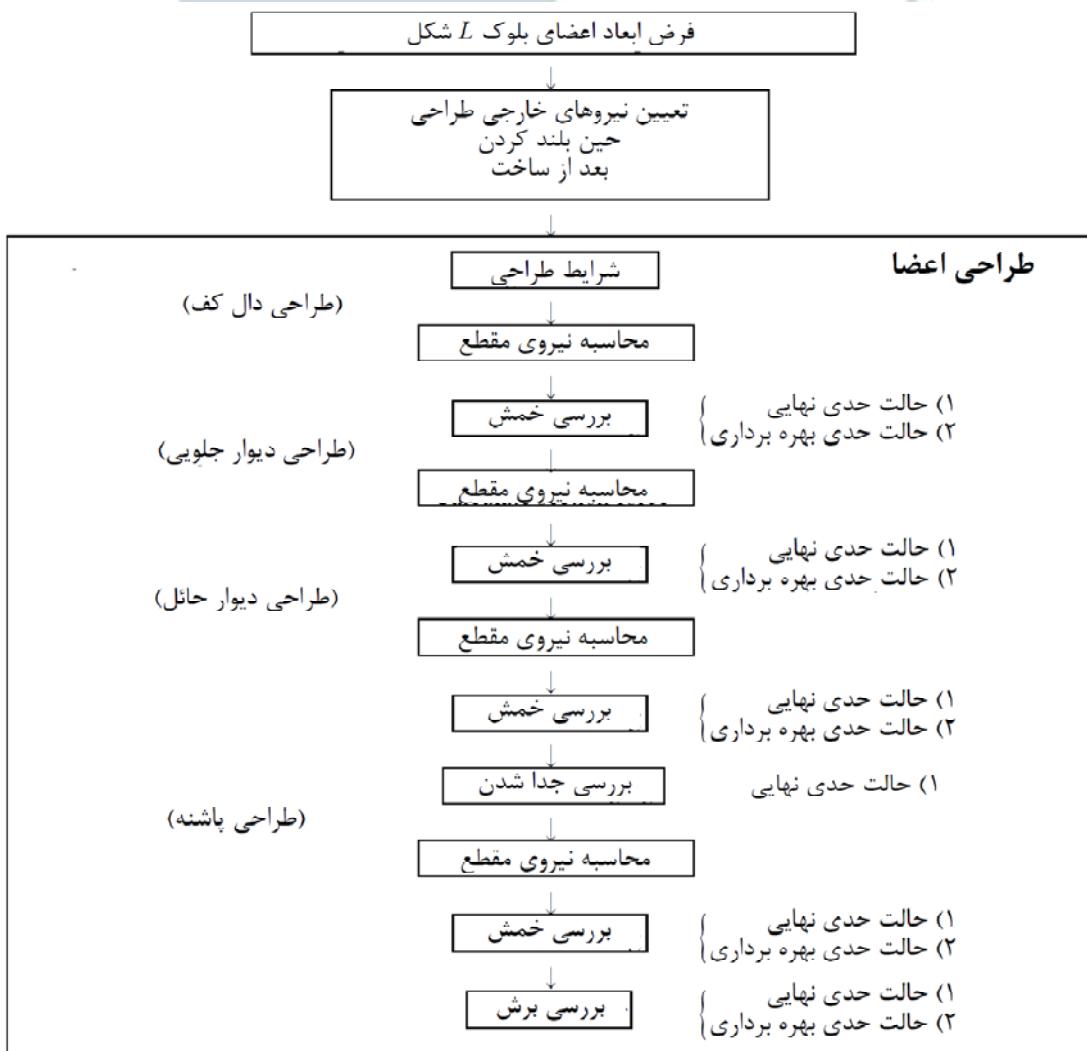
فصل ۲- بلوک های L شکل

۱-۲- کلیات

- (۱) الزامات این فصل برای طراحی بلوک های L شکل متعارف کاربرد دارد.
 (۲) طراحی بر اساس روش طراحی حالت حدی انجام می گیرد.

نکات فنی

- (۱) می توان طراحی بلوک های L شکل را بر اساس مرافق شکل ۱-۱-۲ انجام داد.

شکل ۱-۱-۱- مراحل طراحی بلوک L شکل

۲-۲- تعیین ابعاد

ابعاد اعضای بلوک L شکل با توجه به عوامل زیر تعیین می گردد:

- (۱) قابلیت تجهیزات ساخت بلوک های L شکل
- (۲) ظرفیت و توانایی جرثقیل
- (۳) عمق آب محل نصب بلوک های L شکل برای تشکیل دیوار ساحلی

(۴) محدوده جزر و مد

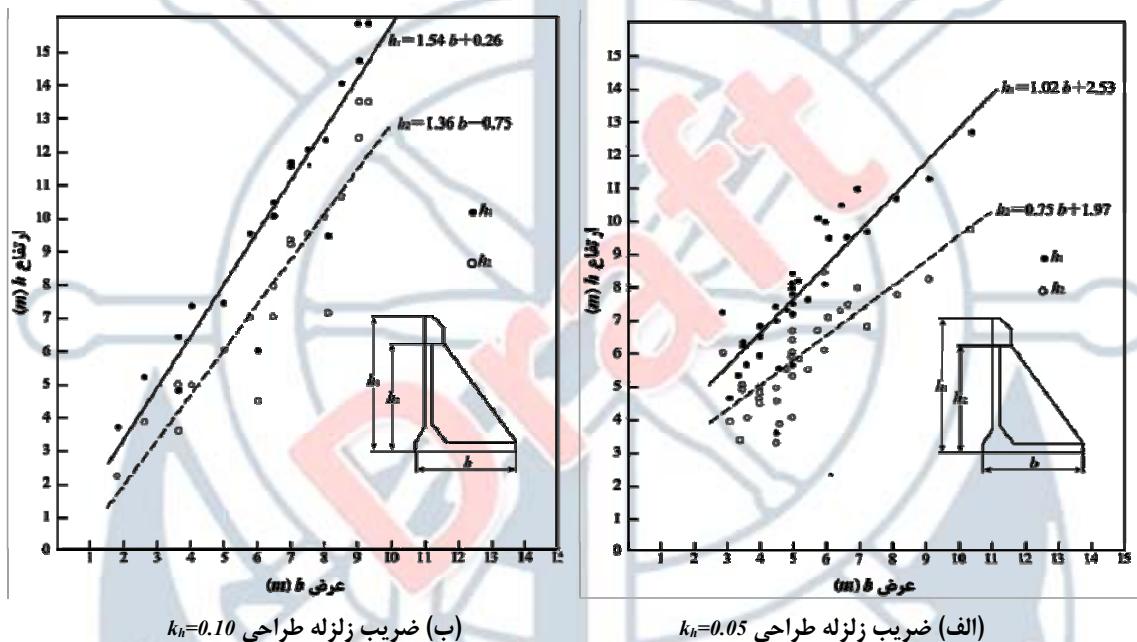
(۵) تراز تیر اصلی (تیر پیشانی)

تفسیر

ارتفاع تاج بلوک L شکل برای تسهیل اجرای عرشه، با توجه به عمق آب و محدوده جزر و مد تعیین می‌گردد.

نکات فنی

رابطه بین عرض بلوک، ارتفاع دیوار و ارتفاع بلوک L شکل بر اساس نمونه‌های اجرا شده قبلی در شکل ۱-۲-۲ مشاهده می‌گردد. ضریب زلزله طراحی در حالت (الف) و (ب) به ترتیب برابر 0.05 و 0.10 می‌باشد. هرچه ضریب زلزله طراحی افزایش یابد، عرض نیز در مقایسه با ارتفاع افزایش پیدا می‌کند.

شکل ۱-۲-۲-۱- رابطه بین ارتفاع و عرض بلوک های L شکل

۳-۲- بارهای وارد بر اعضا

۱-۳-۲- کلیات

موارد زیر به عنوان نیروهای وارد بر اعضا سازه ای بلوک های L شکل در نظر گرفته می‌شود:

(۱) دیوار جلویی

الف) سربار و فشار جانبی ناشی از خاکریز سنگی یا خاکی

ب) فشار آب باقیمانده

(۲) پاشنه

الف) عکس العمل کف

ب) وزن مرده پاشنه

(۳) دال کف

الف) سربار

ب) وزن خاکریز

ج) وزن مرده دال کف

د) عکس العمل کف

(۴) دیوار پشت بند

الف) عکس العمل دیوار جلویی

ب) عکس العمل دال کف

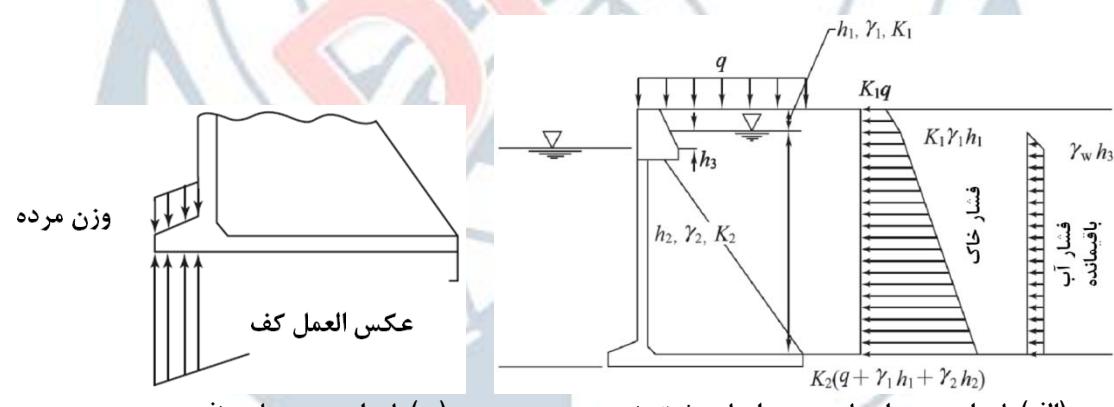
ج) فشار خاک و فشار آب باقیمانده وارد بر دیوار پشت بند عقی.

همچنین بارهای زیر هنگام اجرا در نظر گرفته می شود.

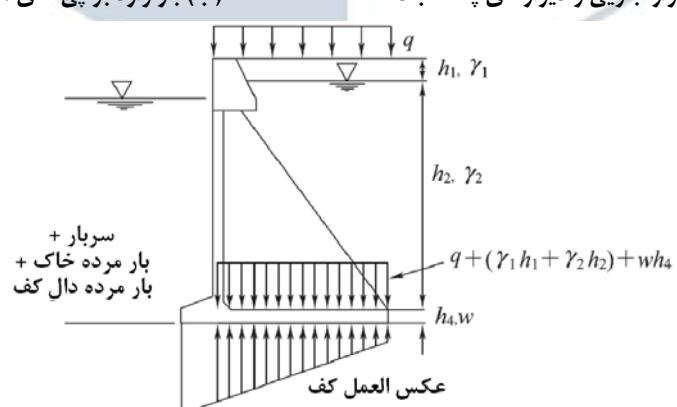
د) بار هنگام بلند کردن بلوک L شکله) بار هنگام استقرار بلوک L شکل

نکات فنی

۱) ترکیب بار و ضرایب بار شبیه بند ۱-۴-۱ - ترکیب بارها و ضرایب بار می باشد.

۲) بارهای وارد بر اعضای سازه ای بلوک های L شکل در شکل ۱-۳-۲ مشاهده می گردد.

(ب) بار وارد بر بیهوده منفرد

شکل ۱-۳-۲- بارهای وارد بر بلوک های L شکل

که در آن:

$$(kN/m^2) \text{ سربار} : q$$

۱: وزن مخصوص خاک بالای تراز آب باقیمانده (kN/m^3)

۲: وزن مخصوص خاک زیر تراز آب باقیمانده (kN/m^3)

۳: وزن مخصوص آب (kN/m^3)

h_1 : ضخامت لایه خاک بالای تراز آب باقیمانده (m)

h_2 : ضخامت لایه خاک زیر تراز آب باقیمانده (m)

h_3 : محدوده جزر و مد (m)

h_4 : ضخامت دال کف (m)

K_1 : ضریب فشار خاک بالای تراز آب باقیمانده

K_2 : ضریب فشار خاک زیر تراز آب باقیمانده

w : وزن مرده دال کف (kN/m^2)

(۳) روش های محاسباتی فشار خاک وارد بر اعضای بلوک L شکل در بخش ۲، فصل ۱۴- فشار خاک و فشار آب توضیح داده شده است. زاویه اصطکاک دیوار باید برابر $\delta = 15^\circ$ قرار داده شود.

(۴) روش های محاسباتی عکس العمل کف در بند ۱-۴-۵- نیروهای خارجی بعد از اجرا توضیح داده شده است.

(۵) روش های قائم و افقی برای ریختن بتن هنگام ساخت بلوک های L شکل وجود دارد. روش افقی شامل استقرار بلوک قبل از عملیات نصب بوده و بنابراین در طراحی، بار استقرار بلوک بررسی می گردد.

۲-۳-۲- فشار خاک

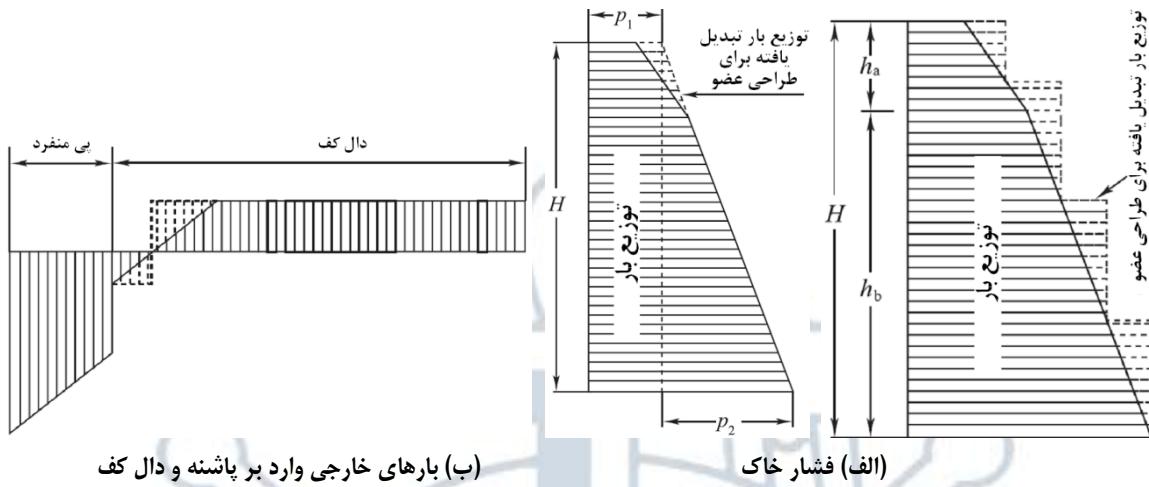
فشار خاک مورد استفاده در طراحی اعضای سازه ای بلوک های L شکل همان فشار خاک مورد استفاده در محاسبات پایداری دیوار ساخلي می باشد.

۲-۳-۳- بارهای تبدیل شده برای محاسبات طراحی

برای سادگی محاسبات می توان بارهای وارد بر بلوک L شکل را به چند بار با توزیع یکنواخت تبدیل نمود. هنگام این تبدیل، در طراحی باید اینمی سازه ای اعضا را در نظر گرفت.

نکات فنی

معمولًا بارهای وارد بر بلوک های L شکل بارهای یکنواخت نمی باشند. این امر باعث مشکلاتی در طراحی اعضا می گردد. بنابراین می توان بارها را به بارهای یکنواخت تبدیل نمود. باید توجه داشت که در مقاومت اعضا، نقاط ضعیف ایجاد نگردد. در شکل ۲-۳-۲ مثال هایی از تبدیل بار وجود دارد.

شکل ۲-۳-۲- روشن تبدیل توزیع بار

۲-۴- طراحی اعضا

۲-۴-۱- دیوار جلویی

نکات فنی

- ۱) دیوار جلویی باید نظیر دال روی دیوار طراحی گردد. اگر یک دیوار موجود باشد، دیوار جلویی باید شبیه دال طرہ روی دیوار طراحی گردد. اگر دو یا چند دیوار وجود داشته باشد، دیوار جلویی نظیر دال پیوسته طراحی می شود.
- ۲) دهانه دیوار جلویی، فاصله مرکز تا مرکز دیوارها می باشد.
- ۳) باید فرض نمود که بارها بر تمامی دهانه دیوار جلویی وارد می گردد.
- ۴) پوشش میلگرد های اصلی دیوار جلویی نباید از مقادیر زیر کمتر باشد:

سمت دریا: ۷cm

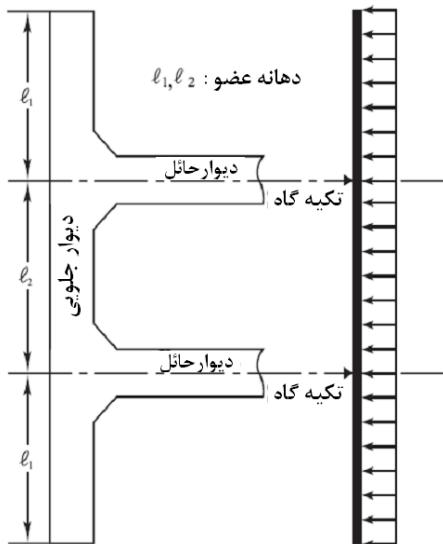
سمت خشکی: ۵cm

- ۵) دهانه دیوار جلویی و بارهای وارد بر آن را می توان شبیه شکل ۱-۴-۲ در نظر گرفت.
- ۶) از لحاظ سازه ای، دیوار جلویی به دال کف و دیوارها تکیه دارد. بنابراین می توان دیوار جلویی را متکی بر دو یا سه طرف در نظر گرفت. معمولاً، در حالی که آرماتور بندی دیوار جلویی بلوك های L شکل با ارتفاع زیاد در محل اتصال با دال کف پیچیده می گردد، این دیوار تاثیر کمی از تکیه گاه دال کف می پذیرد. بنابراین دیوار جلویی را می توان مانند دال طرہ یا دال پیوسته متکی بر دیوار طراحی نمود. با اینکه طراحی دیوار جلویی متکی بر دو یا سه طرف مزایایی دارد، توضیح آن در این متن لزوماً کاربردی ندارد.

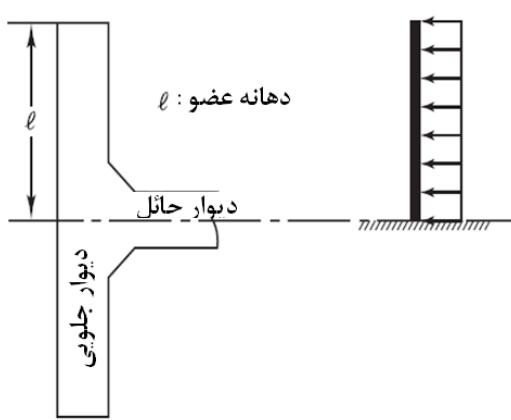
۲-۴-۲- پاشنه

نکات فنی

- ۱) پاشنه باید مانند دال طرہ متکی بر دیوار جلویی طراحی گردد.
- ۲) طول و بار پاشنه باید شبیه شکل ۲-۴-۲ باشد.
- ۳) پوشش آرماتورها نباید کمتر از ۷cm باشد.

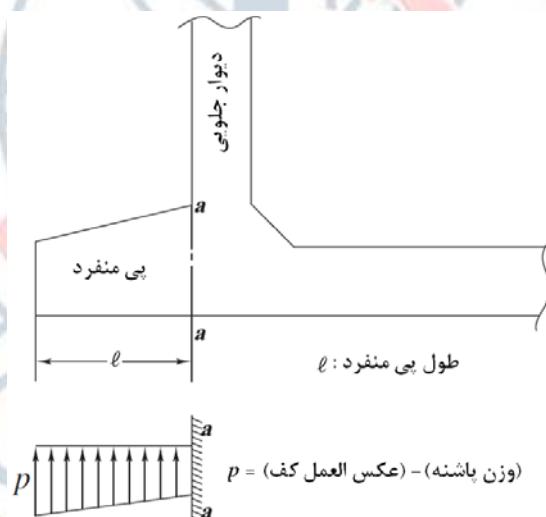
فشار خاک+فشار آب باقیمانده: p

(ب) دو یا چند دیوار پشت بند

فشار خاک+فشار آب باقیمانده: p

(الف) یک دیوار پشت بند

شکل ۲-۴-۱- دهانه عضو و بار

شکل ۲-۴-۲- طول و بار پاشنه

۲-۴-۳- دال کف

نکات فنی

- (۱) دال کف باید همانند دال متکی بر یک یا چند دیوار طراحی گردد. اگر یک دیوار برای اتکا وجود داشته باشد، دال کف شبیه دال طریه متکی به دیوار طراحی می گردد. اگر دال کف متکی به دو یا چند دیوار باشد، مانند دال پیوسته طراحی می شود.
- (۲) دهانه دال کف، فاصله مرکز تا مرکز دیوارها می باشد.
- (۳) باید فرض شود که بار به تمامی دهانه دال کف وارد می گردد.
- (۴) پوشش آرماتورهای اصلی دال کف نباید از مقادیر زیر کمتر باشد:

زیر دال: 7cm

بالای دال: 5cm

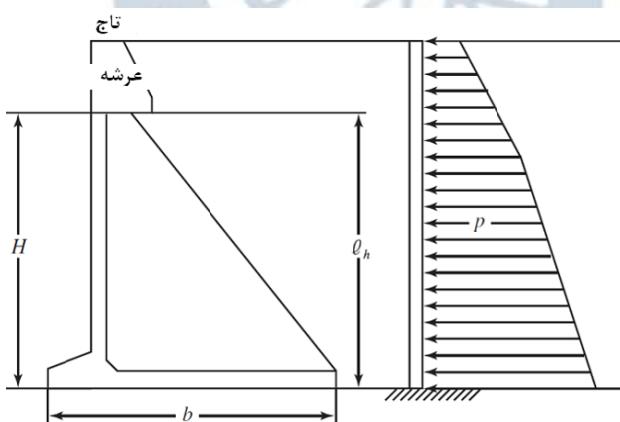
۵) از نظر سازه ای، می توان فرض کرد که دال کف علاوه بر دیواره ها، متکی به دیوار جلویی نیز می باشد. بنابراین می توان دال کف را نظیر دال متکی بر دو یا سه تکیه گاه طراحی نمود. به دلیل مشابه بند ۴-۱- دیوار جلویی [نکات فنی] [۶]، دال کف را باید مانند دال طره یا دال پیوسته متکی بر دیوار طراحی نمود. با اینکه طراحی دال کف متکی بر دو یا سه طرف مزایایی دارد، توضیح بند (۱) لزوماً کاربرد ندارد.

۶) از میان بارهای وارد بر دال کف، عکس العمل کف بر تمامی دهانه وارد می شود و بارهای خاکریز و سربار فقط بر قسمت مشخصی از دهانه اثر می کنند. البته به علت دشواری در نظر گرفتن محل دقیق وارد شدن بار در طراحی و هم چنین اثر اندک آن بر طراحی دال کف، می توان فرض نمود که بارهای خاکریز و سربار بر تمامی دهانه دال اثر می کنند.

۴-۴- دیوار پشت بند

نکات فنی

- ۱) دیوار پشت بند باید در برابر عکس العمل دال کف و دیوار جلویی طراحی گردد.
- ۲) دیوار پشت بند باید مانند ترکیب تیر T شکل و دیوار جلویی طراحی گردد.
- ۳) دیوار پشت بند باید همانند تیر طره متکی بر دال کف در برابر عکس العمل دیوار جلویی طراحی گردد.
- ۴) دیوار پشت بند باید در مقاطعی موازی دال کف طراحی گردد.
- ۵) دیوار پشت بند، دیوار جلویی و دال کف باید کاملاً به هم متصل باشند. میزان آرماتوریندی اتصال باید مستقل از آرماتوریندی خاموتها در برابر تنفس های برشی باشد.
- ۶) پوشش آرماتورهای دیوار پشت بند باید $5cm$ یا بیشتر باشد.
- ۷) اگر دیوار جلویی و دال کف طبق توضیحات این فصل طراحی شود، بار پشت دیوار پشت بند را می توان نادیده گرفت.
- ۸) طول المان دیوار پشت بند باید کل ارتفاع بلوك شامل دال کف مانند شکل ۳-۴-۲ باشد. بار وارد بر دیوار پشت بند شامل بارهای وارد بر عرشه می باشد.

p : جمع فشار خاک و فشار آب باقیمانده

H : طول المان دیوار پشت بند

b : عرض بلوك

H : ارتفاع بلوك

شکل ۴-۳- طول و بار دیوار پشت بند

۵- طراحی قلاب ها برای بلند کردن با جرثقیل

قلاب های بلند کردن طبق بند ۱-۶- طراحی قلاب ها برای بلند کردن با جرثقیل طراحی می گردد.

فصل ۳- بلوک های سلولی

۱-۳ - کلیات

- ۱) الزامات این فصل باید برای طراحی بلوک سلولی معمولی به کار برده شود.
 - ۲) طراحی باید بر اساس روش طراحی حالت حدی انجام گیرد.

نکات فنی

- ۱) برای طراحی بلوک سلولی بر اساس روش طراحی حالت حدی، باید مراحل شکل ۳-۱-۱ دنبال شود.

شکل ۳-۱-۱- مراحل طراحی بلوک سلولی

۲) برای طراحی جداگانه اعضای انواع مختلف بلوک های سلولی، می توان با توجه به نوع عضو، روش های طراحی در فصل ۱- صندوقه ها یا فصل ۲- بلوک های L شکل را به کار برد.

اگر از بلوک سلولی برای موج‌شکن یا سنگ‌چین در معرض اثر نیروی موج استفاده گردد، حالت حدی خستگی باید به طور جداگانه بررسی شود.

٣-٢- تعیین ابعاد

۱-۲-۳ - شکل بلوک سلولی

شکا، بلک سلول، باید با هدف تضمین، بایداری، سازه ممکن، تعیین گردد.

تفصیر

به طور کلی بلوک‌سلولی بلوکی شامل دیوارهای کناری بدون دال کف بوده که با چیدن چندین بلوک روی هم تشکیل دیوار می‌دهد.

برخی از انواع این بلوک‌ها مانند بلوک‌هایی که در کف قرار می‌گیرد، دارای دال کف می‌باشد.

در طراحی بلوک سلولی، باید روش طراحی مناسبی بعد از تعیین مشخصات شکل بلوک اتخاذ گردد.

۲-۲-۳- تعیین ابعاد

ابعاد بلوک سلولی باید با توجه به موارد زیر تعیین گردد:

(۱) قابلیت تجهیزات ساخت بلوک سلولی

(۲) ظرفیت و توانایی جرثقیل

(۳) عمق آب محل قرارگیری دیوار تشکیل شده از بلوک سلولی

(۴) محدوده جزر و مدی

(۵) تراز تیر پیشانی

(۶) استحکام بلوک‌های روی هم چیده شده به شکل پله‌ای

۳-۳-۱- بارهای وارد بر بلوک‌های سلولی

۳-۳-۱-۱- کلیات

بارهای وارد بر بلوک‌های سلولی به قرار زیر است:

(۱) فشار جانبی مصالح پرکننده

(۲) فشار آب باقیمانده

(۳) وزن مرده بلوک‌ها

(۴) وزن تیر پیشانی

(۵) سربار

(۶) عکس العمل کف

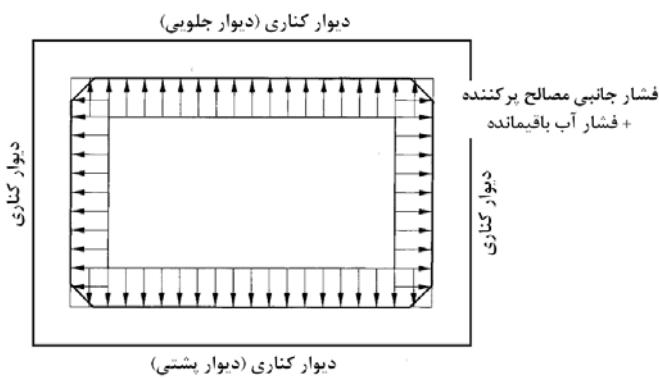
(۷) بارهای حین اجرا

(۸) نیروی موج

نکات فنی

(۱) دیوار پشتی در معرض فشار جانبی خاکریز و فشار آب باقیمانده می‌باشد. اما هر دو نیرو توسط فشار جانبی مصالح پرکننده داخلی خنثی شده و در نتیجه نیاز به بررسی این بارها وجود ندارد.

(۲) فشار جانبی مصالح پرکننده و فشار آب باقیمانده وارد بر بلوک‌های سلولی در شکل ۳-۳-۱ مشاهده می‌شود. هنگامی که پشت این بلوک‌ها که نقش دیوار دارد، کاملاً پر می‌گردد، تنש دیوارهای کناری ناشی از مصالح پرکننده داخلی به طور قابل توجهی توسط فشار خاک محرك و فشار آب باقیمانده خاکریز کاهش می‌یابد. بنابراین دیوارهای کناری باید برای شرایط حین مراحل اجرا وقتی که مصالح پرکننده داخلی وجود دارد و هنوز خاکریز اجرا نشده است، طراحی گردد.

شکل ۳-۱-۳-۱- بارهای وارد بر بلوک های سلولی

(۳) فشار موج فقط هنگامی که فشار ضربه موج بر بلوک ها وارد می شود، مد نظر قرار می گیرد.

(۴) بارهای **فصل ۲ - بلوک های L** شکل را می توان برای بارهای تاجی هین اجرا به کار برد.

(۵) برای ترکیبات بارها و ضرایب بار در طراحی می توان به بند ۱-۴-۱- ترکیب بارها و ضرایب بار مراجعه نمود.

۳-۳-۳- فشار جانبی مصالح پرکننده و فشار آب باقیمانده

(۱) دیوار جلویی، دیوار پشتی و دیوارهای کناری

فشار جانبی مصالح پرکننده و فشار آب باقیمانده هنگام طراحی دیوار جلویی، دیوار پشتی و دیوارهای کناری در نظر گرفته می شود.

اگر درپوش بتی به صورت گیردار بالای بلوک سلولی نصب گردد، اثر سربار بالای تاج یا درپوش بتی را می توان نادیده گرفت.

(۲) دیوار جداکننده

دیوار جداکننده باید در برابر جدا شدن دیوارهای کناری از دیوار جداکننده در اثر فشار جانبی مصالح پرکننده و فشار آب باقیمانده طراحی گردد.

نکات فنی

(۱) دیوار جلویی، دیوار پشتی و دیوارهای کناری

الف) فشار جانبی مصالح پرکننده

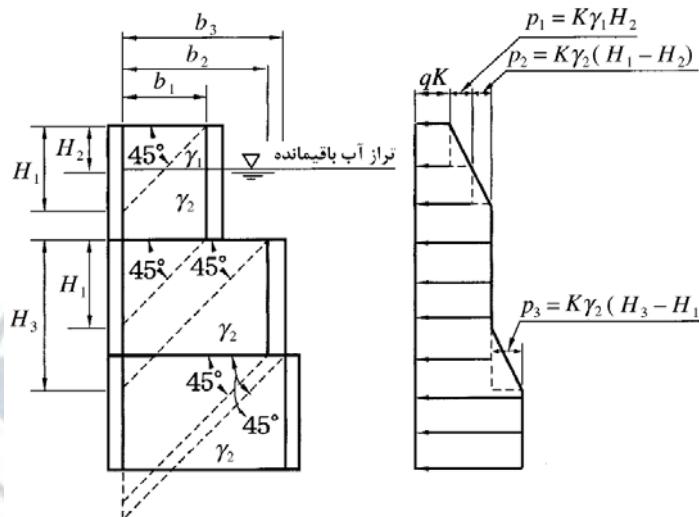
(۱) ضریب فشار جانبی برابر $6/0$ است که اگر مصالح پرکننده بلوک یا بتون تازه باشد، فشار جانبی مصالح پرکننده را نباید درنظر گرفت.

(۲) فشار جانبی از تاج بلوک تا ارتفاع معادل عرض داخلی $1/b$ بلوک سلولی افزایش یافته و بعد از آن ثابت باقی خواهد ماند.

(۳) فشار جانبی وارد بر بلوک های سلولی روی هم چیده شده پله ای طبق شکل ۳-۳-۳ محاسبه می گردد. اگر عرض داخلی بلوک سلولی زیرین کمتر از عرض داخلی بلوک بالایی باشد (در حالتی که بلوک سلولی دارای دیواره های جداکننده باشد)، فشار جانبی بلوک بالایی را می توان به بلوک زیرین نیز تعمیم داد.

ب) فشار جانبی مصالح پرکننده بلوک سلولی باید مطابق فشار جانبی مصالح پرکننده صندوقه ها باشد (به بند ۱-۴-۵).

[۱] دیوارهای خارجی مراجعه شود.

شکل ۳-۲-۳-۲- محاسبه فشار جانبی مصالح پرکننده

علاوه بر شکل ۳-۲-۳ به صورت زیر تعریف می‌گردد:

q : مقدار مشخصه سربار (kN/m^2)

۱/ وزن مخصوص مصالح پرکننده بالای تراز آب باقیمانده (kN/m^3) (در حالت کلی $\gamma_1=18 kN/m^3$)

۲/ وزن مخصوص مصالح پرکننده زیر تراز آب باقیمانده (kN/m^3) (در حالت کلی $\gamma_2=10 kN/m^3$)

K : ضریب فشار جانبی مصالح پرکننده، $K=0.6$

$b_1=H_1$, b : عرض داخلی محفظه بلوک (m)

ج) فشار آب باقیمانده

(۱) برای اسکله دیواری

فشار آب باقیمانده از اختلاف تراز بین تراز آب باقیمانده و LWL محاسبه می‌گردد.

(۲) برای موج شکن

وقتی از بلوک‌ها به عنوان موج شکن یا سنگ‌چین استفاده می‌شود و قعر موج بر جلوی بلوک اثر می‌کند، افزایش اختلاف

تراز آب باقیمانده باید مورد بررسی قرار گیرد. برای محاسبه فشار آب در این حالت می‌توان به بخش ۲-۵- نیروی موج

وارد بر دیواره قائم مراجعه نمود.

(۲) دیوار جداکننده

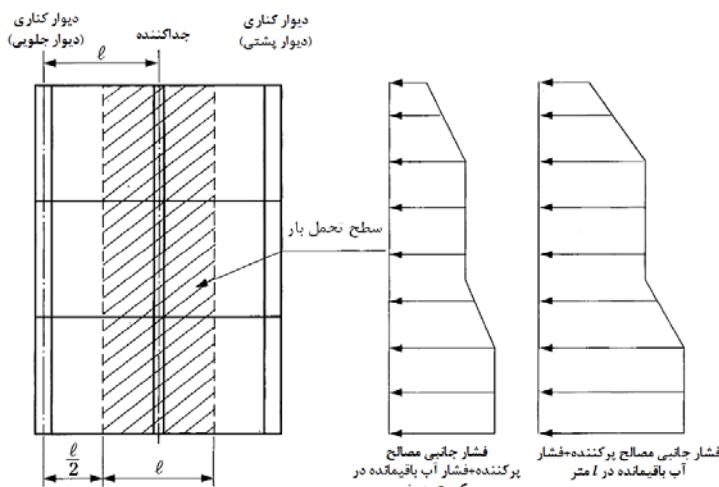
مقادیر مشخصه بارها در برابر کنده شدن دیوارهای جداکننده و دیوارهای کناری باید مقادیر مشخصه فشار جانبی وارد بر بخش‌های

هاشور خورده شکل ۳-۳-۳ باشد.

۳-۳-۳-۳- بارهای تبدیل شده برای محاسبات طراحی

بار وارد بر بلوک‌سلولی را می‌توان برای سادگی محاسبات به بارهایی با توزیع یکنواخت مطابق بند ۳-۳-۲- بارهای تبدیل شده

برای محاسبات طراحی، تبدیل نمود.

شکل ۳-۳-۳- بار برای ارزیابی جدا شدن دیوارهای کناری از دیوار جدا کننده

٣-٤- طراحی اعضا

۳-۴-۱- بلوک سلولی مستطیپلی

طراحی اعضای بلوک سلولی مستطیلی باید متناسب با انواع سازه‌ای اعضا انجام گیرد.

نکات فنی

۱) دیوارهای کناری

الف) پوشش آرماتورهای اصلی نباید از مقادیر زیر کمتر باشد:

طرف پیرونی: $\forall cm$

طرف داخلي: ٥cm

ب) نیروی ایجاد شده در بلوک سلولی مستطیلی با فرض بلوک به صورت قاب جعبه‌ای صلب برای هر واحد ارتفاع، در پر ابر

بار یکنواخت معادل تبدیل یافته از توزیع بار واقعی، حاصل می‌گردد.

ج) دهانه مورد استفاده برای محاسبه، فاصله بین مراکز دیوارهای متصل می باشد.

۲) دیوار چداکننده

الف) نیروهای وارد بر دیوار جدارکننده مشابه نیروهای دیوارهای کناری محاسبه می‌گردد.

ب) وقتی در هنگام اجرا بین محفظه های مجاور اختلاف ارتفاع مصالح پر کننده وجود داشته باشد، باید دیوار جدا کننده در

برابر فشار جانبی ناشی از اختلاف ارتفاع طراحی گردد.

ج) دهانه مورد استفاده برای محاسبه، فاصله بین مراکز دیوارهای متصل می باشد.

د) پوشش آرماتورهای اصلی نباید کمتر از ۵cm باشد.

پاشه (۳)

الف) پاشنه را می‌توان نظیر دال، طریق متک، یز دیوارهای کناری در نظر گرفت.

ب) دهانه باشنه، فاصله جلوی دیوار کناری، تا نهک باشنه ممکن باشد.

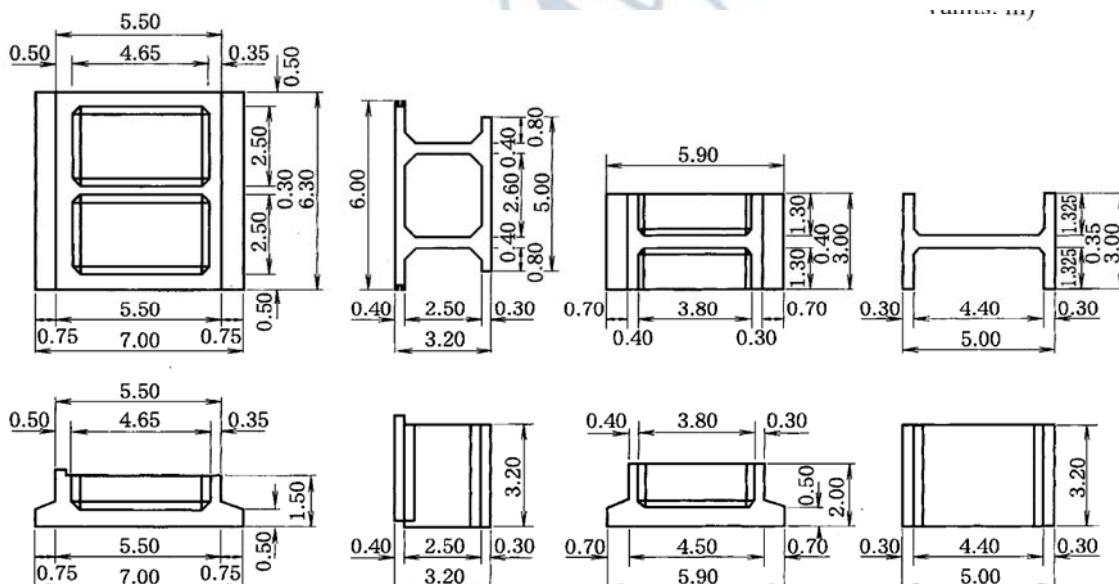
ج) بخشش، آماتوهای اصلی، نباید از $7cm$ کمتر باشد.

۳-۴-۲- انواع دیگر بلوک سلولی

اعضای انواع دیگر بلوک سلولی با توجه به شکل سازه ای آن ها طراحی می گردد.

تفسیر

نمونه هایی از انواع دیگر بلوک سلولی در شکل ۱-۴-۳ مشاهده می گردد.

شکل ۳-۴-۱- نمونه هایی از انواع دیگر بلوک سلولی (واحد: متر)

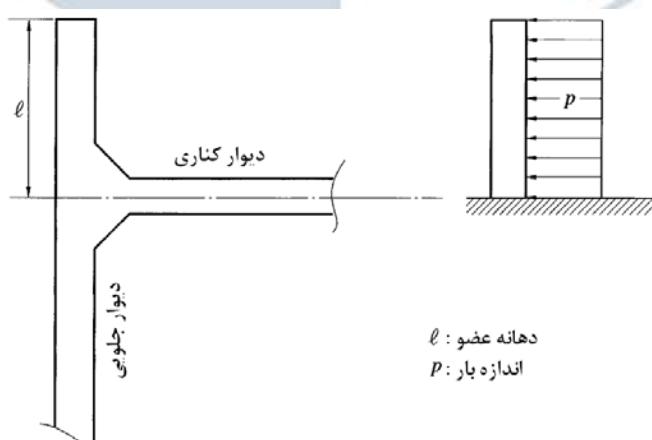
نکات فنی

(۱) دیوار جلویی

الف) دیوار جلویی باید به عنوان دال متکی بر دیوارهای کناری طراحی گردد. وقتی دیوار جلویی از دو سمت قاب بیرون زده باشد، فرض می شود لنگر غیرمتقارن در تکیه گاه ها به دیوارهای کناری منتقل می شود.

ب) دهانه دیوار جلویی باید بین مراکز دیوارهای کناری متصل به آن در نظر گرفته شود.

ج) بار اعمال شده از پشت دیوار جلویی باید بر کل دهانه دیوار جلویی اعمال گردد (شکل ۳-۴-۳).

شکل ۳-۴-۲- بار وارد بر قسمت طره دیوار جلویی

د) پوشش آرماتورهای اصلی نباید از مقادیر زیر کمتر باشد:

طرف دریا: 7cm

طرف خشکی: 5cm

(۲) دیوار پشتی

الف) هنگام عملیات اجرایی غالبا در ابتدا پر کردن سلول انجمام می شود و شرایط طراحی دیوار پشتی شبیه دیوار جلویی می باشد. بنابراین می توان دیوار پشتی را مشابه دیوار جلویی طراحی نمود.

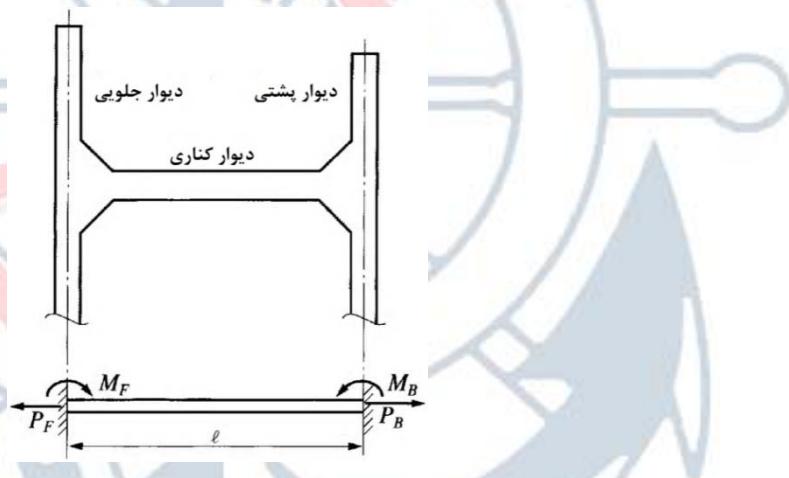
ب) باز دیوار پشتی، فشار جانبی مصالح پر کننده می باشد. اصولاً فشار خاک محرك پشت دیوار در نظر گرفته نمی شود.

ج) پوشش آرماتورهای اصلی نباید کمتر از 5cm باشد. وقتی از بلوک سلولی برای موج شکن استفاده می گردد، دیوار در تماس مستقیم با آب دریا قرار دارد. بنابراین در این حالت پوشش آرماتورهای اصلی ترجیحاً نباید کمتر از 7cm باشد.

(۳) دیوارهای کناری

الف) اصولاً دیوارهای کناری در برابر عکس العملها و لنگرهای انتقال یافته از دیوارهای جلویی و پشتی طراحی می شوند

(شکل ۳-۴-۳).

شکل ۳-۴-۳- نیروها و لنگرهای دیوار کناری بلوک سلولی

علائم شکل ۳-۴-۳ به صورت زیر تعریف می گردند:

P_F : مقدار مشخصه عکس العمل دیوار جلویی (kN)

M_F : مقدار مشخصه لنگر انتقال یافته از دیوار جلویی (kN.m)

P_B : مقدار مشخصه عکس العمل دیوار پشتی (kN)

M_B : مقدار مشخصه لنگر انتقال یافته از دیوار پشتی (kN.m)

l : فاصله بین تکیه گاه ها (m)

ب) دهانه دیوارهای کناری فاصله بین مراکز دیوارهای جلویی و پشتی می باشد.

ج) پوشش آرماتورهای اصلی نباید کمتر از 5cm باشد.

د) اگر در هنگام عملیات اجرایی، احتمال وجود اختلاف ارتفاع در مصالح پر کننده وجود داشته باشد، باید مقاومت دیوارهای

کناری در مقابل فشار جانبی ناشی از این اختلاف بررسی گردد.

(۴) دال کف

اگر بلوک سلولی دارای دال کف باشد، می توان آن را در برابر بارهای زیر طراحی نمود:

(۱) بارهای وارد بر کف نظیر وزن مصالح پرکننده و سربار

(۲) وزن مرده دال کف

(۳) عکس العمل کف

فصل ۴- صندوقه های قائم جاذب موج

۴-۱- کلیات

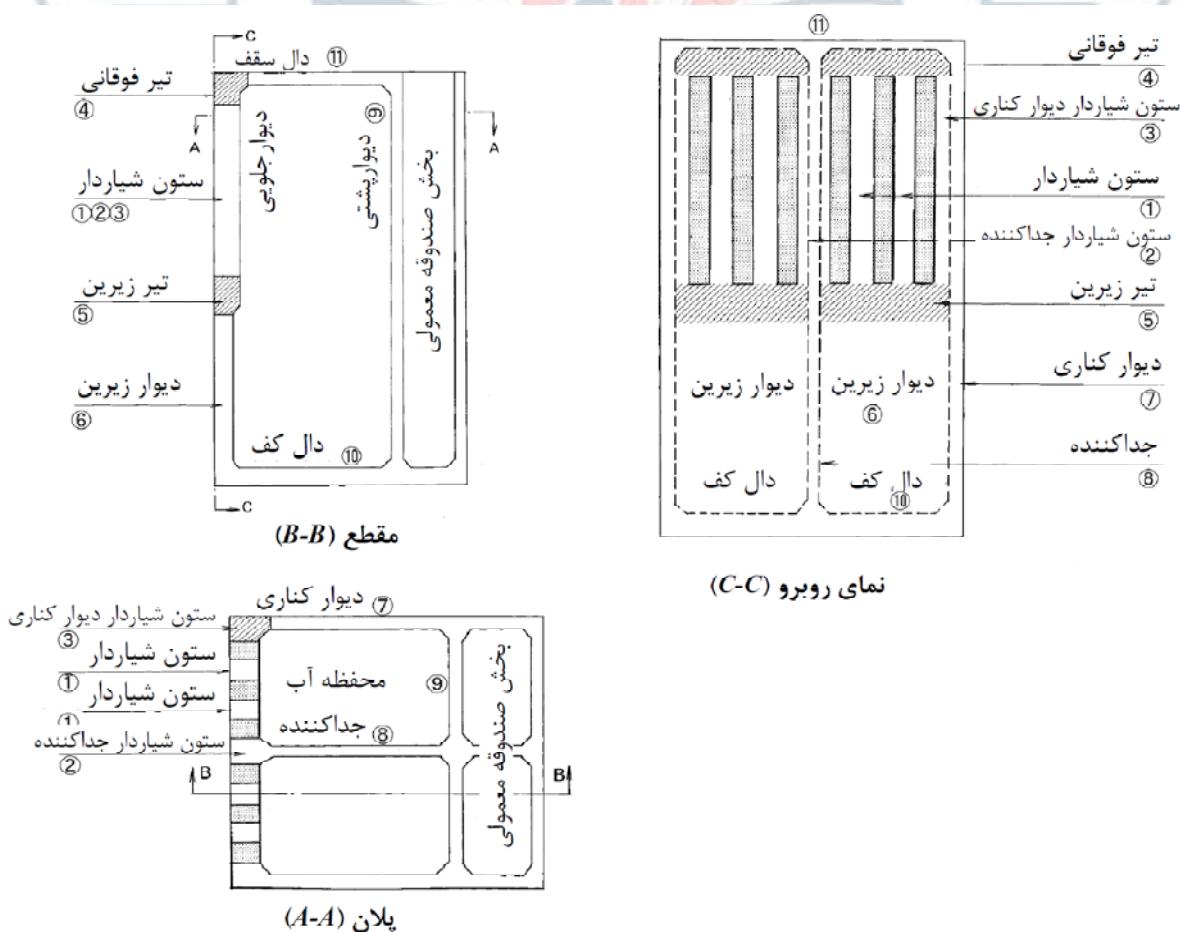
الزامات این فصل برای طراحی صندوقه های قائم جاذب موج در دیوار ساحلی، موج شکن و سنگ چین کاربرد دارد. روش طراحی، روش طراحی حالت حدی می باشد.

تفسیر

صندوقه قائم جاذب موج با داشتن شیارهایی در دیوار جلویی و محفظه های نگهدارنده آب با عملکرد اتلاف موج، برای اجرای اسکله و موج شکن استفاده می گردد. اشکال و انواع مختلف اجرای صندوقه های جاذب موج موجود است که می توان آنها را به دو نوع نفوذپذیر و نفوذناپذیر تقسیم نمود. در میان شیارها، شیار قائم بیشتر استفاده می گردد. همچنین شیار افقی و نوع دیوار سوراخدار نیز وجود دارد. روشی عمومی برای طراحی این صندوقه های قائم جاذب موج تدوین نشده است. در طراحی اعضای سازه ای، مشخصات سازه های مختلف باید کاملاً مطالعه شود، آزمایش های مدل هیدرولیکی در شرایط مناسب انجام گرفته و سپس طراحی مناسب صورت پذیرد.

نکات فنی

- (۱) صندوقه های قائم جاذب موج را می توان طبق مراحل بند ۱-۱- کلیات، نکات فنی (۱) طراحی کرد.
- (۲) نام اعضای نسبتاً متعارف صندوقه شیاردار در شکل ۱-۱-۴ مشاهده می گردد.

شکل ۴-۱-۱- اسامی اعضای صندوقه با شیار قائم

۴-۲- نیروهای خارجی وارد بر اعضا

نیروهای خارجی زیر بر اعضا صندوقه‌های جاذب موج برای هر حالت حدی در حد ضرورت مدنظر قرار می‌گیرد.

(۱) فشار خاک

(۲) فشار جانبی مصالح پرکننده

(۳) فشار آب باقیمانده

(۴) نیروی موج

(۵) فشار بالابرندۀ

(۶) نیروی برخورد ناشی از اجسام شناور

(۷) وزن صندوقه و مصالح پرکننده

(۸) وزن عرشه

(۹) سربار

(۱۰) عکس العمل ضربه گیر

(۱۱) عکس العمل کف

(۱۲) بارهای حین اجرا

از بین این نیروها، اثرات زلزله را می‌توان هنگام محاسبه فشار جانبی مصالح پرکننده، نیروی موج، فشار بالابرندۀ، عکس العمل ضربه گیر و نیروهای خارجی حین اجرا نادیده گرفت.

تفسیر

نیروی موج وارد بر اعضا صندوقه شیاردار بسته به سازه محفظه آب و وجود دال سقف محفظه، بسیار متغیر می‌باشد. بنابراین قبل از طراحی پیشنهاد می‌گردد علاوه بر مراجعه به موارد اجرا شده قبلی، آزمایش‌های مناسب مدل هیدرولیکی با توجه به شرایط خاص اجرا شود.

نکات فنی

(۱) ترکیبات بار و ضرایب بار شبیه بند ۱-۴-۱- ترکیب بارها و ضرایب بار می‌باشد.

(۲) برای بارهای خارجی وارد بر اعضا سازه ای می‌توان به بخش ۲-۵-۸- نیروی موج وارد بر صندوقه قائم جاذب موج مراجعه نمود.

(۳) اگر بالای محفظه آب کاملاً توسط دال سقف آبندی شده باشد، ممکن است در لحظه‌ای که جبهه موج شیارها یا سوراخ‌ها را می‌پوشاند، در اثر تراکم هوای حبس شده در بالا، فشار ضربه‌ای ایجاد گردد.

با پیش‌بینی سوراخ‌های تهویه با نسبت بازشدنی مناسب در سقف دال می‌توان فشار ضربه‌ای ناشی از تراکم هوای را کاهش داد. نسبت بازشدنی سوراخ‌ها باید با دقت طراحی گردد. اگر این نسبت زیاد باشد، سطح موج مستقیماً به دال سقف برخورد کرده و می‌تواند ضربه‌فشاری بالابرندۀ بیشتری نسبت به حالت نبود این سوراخ‌های تهویه ایجاد کند.

(۴) نمونه‌ای از تغییرات شدت فشار بالابرندۀ p_{el} هنگامی که نسبت بازشدنی سوراخ‌های تهویه ϵ تغییر می‌کند، در مدلی آزمایشگاهی،

در شکل ۱-۲-۴ مشاهده می‌گردد. معمولاً می‌توان با تعیینه سوراخ‌های تهويه با نسبت بازشدگی حدود ۵/۰ تا ۱۰ درصد، فشار هواي وارد بر دا سقف، ۱ تا ۳۰ درصد نisست به دا، بدون سوراخ کاهاش، داد.

۵) نیووهای خارجی، برای طراحی، اعضای محفظه آب صندوقه جاذب انژی در جدول ۱-۲-۴ مشاهده می‌شود.

جدول ۴-۲-۱- نیروهای خارجی برای طراحی اعضاي محفظه آب صندوقه جاذب انرژي

عضو	شماره عضو	بار طراحی
ستون شیاردار	۱	فشار آب هنگام شناوری فشار موج (موازی/ عمود بر محور مرکزی) نیروی ضریبه ای اجسام شناور نیروی محوری منتقل شده از تیر بالایی
ستون شیاردار جداکننده	۲	فشار موج (شامل نیروی موج منتقل شده از دیوار جداکننده)
ستون شیاردار دیوار کناری	۳	فشار آب هنگام شناوری (شامل نیروی موج منتقل شده از دیوارهای کناری) فشار موج (شامل نیروی موج منتقل شده از دیوارهای کناری)
تیر فوقانی	۴	بارهای قائم از بالا یا زیر فشار آب هنگام شناوری (عکس العمل منتقل شده از شیار قائم) فشار موج (نیروی موج وارد بر خود تیر و عکس العمل شیار قائم)
تیر زیرین	۵	فشار آب هنگام شناوری (عکس العمل از ستون شیاردار و دیوار زیرین، بار وارد بر خود تیر) فشار موج (عکس العمل از ستون شیاردار و دیوار زیرین، بار وارد بر خود تیر)
دیوار زیرین	۶	فشار آب هنگام شناوری فشار موج
دیوار کناری	۷	فشار آب هنگام شناوری فشار موج
جداکننده	۸	فشار موج طراحی وارد بر دو طرف بطور جداکانه، در جهت موازی محور مرکزی عکس العمل ضریبه گیر
دیوار پشتی	۹	فشار موج فشار خاک، فشار آب باقیمانده
دال کف	۱۰	عکس العمل کف، وزن دال کف، اختلاف تراز آب و فشار آب هنگام شناوری در حالات مختلف بارگذاری
دال سقف	۱۱	فشار موج (رو به بالا، رو به پایین) سریار وزن مرده

توجه: شماره عضو همان، شماره در شکل ۱-۴-۱ می باشد.

٤-٣- طراحی اعضا

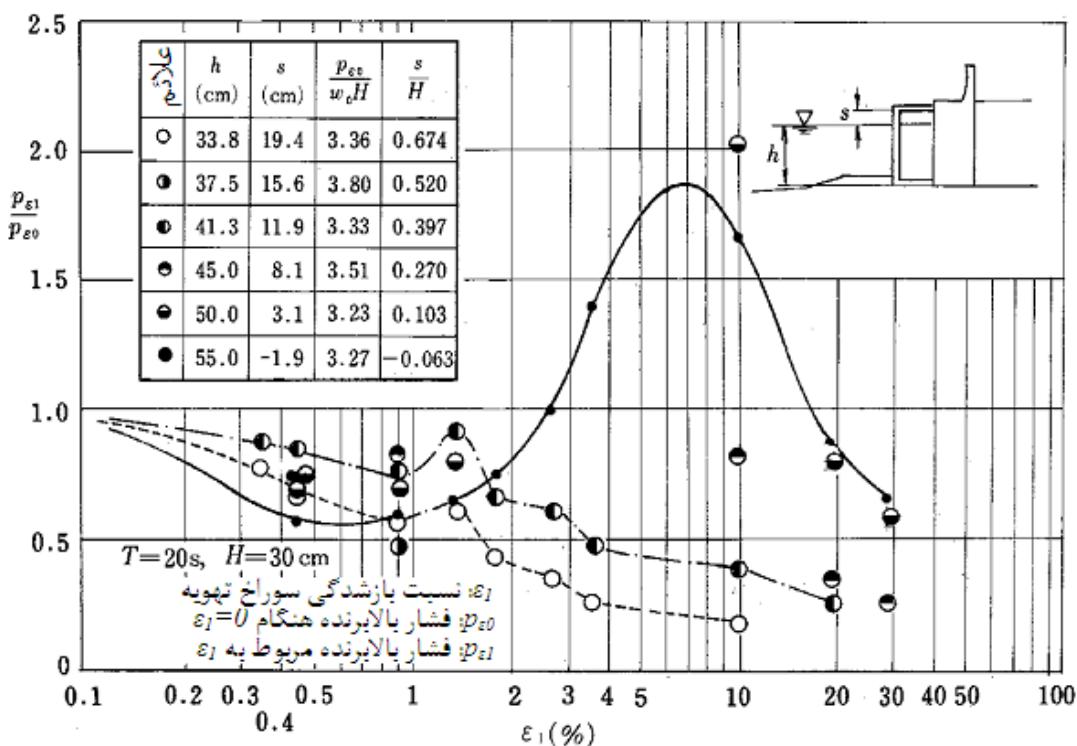
نکات فنی

- (۱) دهانه محاسباتی فاصله بین مراکز اعضای تکیه گاهی می باشد.

(۲) پوشش، آرمان‌توهای اصلی، نایاب کمتر از مقادیر زیر باشد:

قسمت‌های دیجیتال، شسته شدن، تهییط آب در یا:

ساپ قسمت ها:

شکل ۴-۲-۱- نتایج آزمایشگاهی تغییرات فشار بالابرنده ناشی از نسبت بازشدنی سوراخ های تهویه

فصل ۵- صندوقه های مرکب

۱- کلیات

الزامات این فصل برای طراحی صندوقه مرکب که سازه ای مرکب از صفحات فولادی و بتن است، کاربرد دارد. روش طراحی، روش طراحی حالت حدی می باشد.

تفسیر

در این فصل، صندوقه هایی با نوع سازه ای مرکب از صفحات فولادی و بتن به عنوان صندوقه مرکب تعریف شده است. با ترکیب مصالح مختلف در سازه های مرکب، می توان به ویژگی مقاومت سازه ای بسیار زیادی دست یافت که رسیدن به آن مقاومت با استفاده از مصالح به صورت تکی، غیر ممکن می باشد. در سازه های مرکب، مقاطع اعضا متشکل از ترکیبی از مصالح مختلف برای رسیدن به کاربرد سازه هاستند. صندوقه های مرکب، همانند صندوقه های بتنی مسلح فولادی مرسوم، در موج شکن، اسکله و سنگ چین ساحلی به کار برده می شود. دو نوع اعضا سازه ای صندوقه های مرکب که در سازه های بنادر مرسوم هستند، در شکل ۱-۱-۵ مشاهده می گردد. نوع اول سازه با عضو مرکب با صفحات فولادی تنها در یک طرف بوده و نوع دیگر سازه SRC با فولاد مدفعون H شکل داخل آن می باشد. در این فصل عبارت صندوقه مرکب، عبارتی کلی برای صندوقه هایی است که این دو نوع سازه ای را دارا می باشند.

شکل ۱-۱-۵- اعضای سازه مرکب

نکات فنی

- (۱) برای طراحی صندوقه های مرکب می توان به مراجع معتبر مربوط مراجعه نمود.
- (۲) نمونه ای از سازه صندوقه مرکب در شکل ۲-۱-۵ مشاهده می گردد.

۲- تعیین ابعاد

ابعاد صندوقه های مرکب طبق بند ۱-۲-۱- تعیین ابعاد، تعیین می گردد.

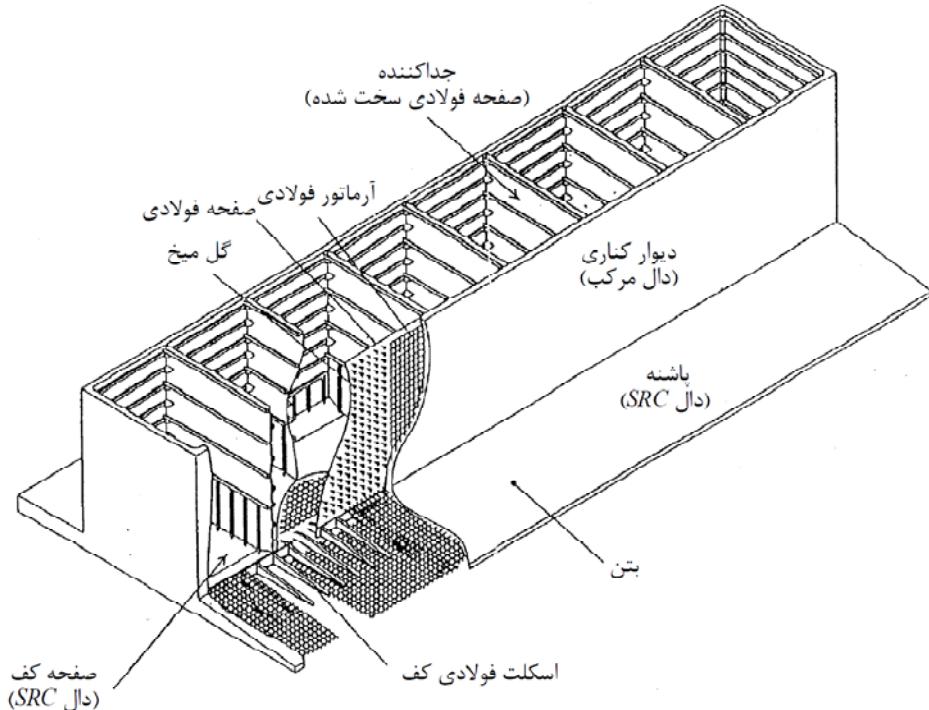
۳- نیروهای خارجی طراحی

نیروهای خارجی طراحی شبیه بند ۱-۴- نیروهای خارجی طراحی می باشد.

۴- طراحی اعضا

۵- نیروی مقطع

نیروی مقطع مورد بررسی در طراحی اعضا شبیه بند ۱-۵- طراحی اعضا می باشد.

شکل ۵-۱-۲- نمونه ای از سازه صندوقه مرکب

۵-۴-۲- طراحی دال های مرکب

دال های مرکب باید با توجه به موارد زیر طراحی گردد:

- (۱) لنگر خمثی
- (۲) نیروی برشی
- (۳) پیوستگی فولاد و بتن

نکات فنی

- (۱) لنگر خمثی

برای لنگر خمثی، تنش مقطع دال های مرکب را می توان شبیه عضو بتنی مسلح با تبدیل صفحات فولادی به آرماتورهای معادل محاسبه نمود.

- (۲) نیروی برشی

نیروی برشی دال های مرکب را می توان شبیه دال های بتنی مسلح تحلیل نمود.

- (۳) پیوستگی فولاد و بتن

اتصالات برشی، اعضای سازه ای مهمی برای پیوستگی مصالح سازه مرکب به حساب می روند. در دال های مرکب، گل میخ های سردار و فولاد شکل دار متداول ترین اتصالات برشی هستند. تعداد لازم و چیزی اتصالات برشی باید با توجه به جلوگیری از جداشدنی صفحه فلزی از بتن (بوجیه هنگامی که تنش فشاری فعل است) و تضمین انتقال نیروی برشی افقی در محل اتصال بین صفحه فولادی و بتن طراحی گردد.

۴-۳- طراحی اعضای SRC

اعضای فولادی و بتن مسلح (SRC) باید در برابر لنگر خمی و نیروی برشی با توجه کامل به مشخصات سازه‌ای ناشی از تفاوت‌های نوع سازه‌ای اسکلت فولادی طراحی گردد.

نکات فنی

(۱) اعضای SRC را می‌توان با توجه به نوع سازه‌ای قاب‌های فولادی به دسته‌های زیر تقسیم کرد:

الف) نوع جان پر

ب) نوع جان خرپایی

(۲) برای لنگر خمی، تنش مقطع را می‌توان همانند عضو بتی مسلح با تبدیل قاب‌های فولادی به آرماتورهای معادل، محاسبه نمود. هنگامی که در نوع جان پر، اتصال انتهای قاب فولادی با بتن ناکافی است، باید آن را به عنوان ترکیب عضو قاب فولادی مستقل و عضو بتی مسلح محاسبه نمود.

(۳) برای نیروی برشی، اگر جان عضو از نوع خرپایی باشد، تنش برشی را می‌توان نظیر بتی مسلح با تبدیل قاب‌های فولادی به آرماتورهای معادل، محاسبه نمود. اگر جان عضو پر باشد، خود قاب‌های فولادی می‌توانند در برابر نیروی برشی مقاومت کرده و به موقع در طراحی در نظر گرفته شوند.

۴-۴- طراحی جداکننده‌ها

جداکننده‌های صندوقه‌های مرکب باید برای ایمنی کافی در برابر نیروهای خارجی وارد بر آن‌ها و کاربرد به عنوان اعضای تکیه‌گاهی برای دیوارهای کناری و صفحات کف ستون، طراحی شوند.

۴-۵- طراحی گوشه‌ها و اتصالات

گوشه‌ها و اتصالات باید برای انتقال روان و کامل نیروهای مقطع و همچنین ساخت و اجرای آسان طراحی گردد.

نکات فنی

برای تضمین مقاومت کافی گوشه‌ها و اتصالات، مصالح فولادی قسمت کششی باید به قسمت فشاری، کاملاً محکم متصل گردد. همچنین مطلوب است مصالح فولادی مسلح برشی (ماهیچه) در برابر تنش کششی بتن داخل اتصالات تأمین گردد.

۴-۶- ایمنی در برابر شکست ناشی از خستگی

صندوقه‌های مرکب باید در برابر شکست ناشی از خستگی به طور مناسبی ایمن باشند.

نکات فنی

در صندوقه‌های مرکب از اتصالات جوشی فراوانی برای اتصال صفحات فولادی و نصب اتصالات برشی و فولاد مقاوم در برش استفاده می‌شود. بنابراین هر جا که اعضا به طور مرتباً در معرض بارهای تکرار شونده قرار داشته باشند، باید مقاومت در برابر خستگی در قسمت‌های جوش شده مورد بازرسی قرار گیرد.

برای سنگ چین ساخلي و دیوار ساخلي، اثر چنین بار تکرار شونده‌اي، کوچک است. به هر حال، هنگام طراحی موج شکن، باید ایمنی صندوقه مرکب در برابر مقاومت خستگی بررسی گردد.

۵-۵- کنترل خوردگی

کنترل خوردگی در صندوقه های مرکب باید با توجه به سازه و شرایط طراحی و اجرای آن ها انجام گردد.

نکات فنی

مصالح فولادی مورد استفاده در سمت خارجی صندوقه مرکب معمولاً با بتن یا کرباس آسفالتی پوشانده می شود. سمت داخلی از فضای خارجی به وسیله درپوش های بتنی جدا شده و در حالت سکون در تماس با ماسه پرکننده و آب دریایی باقیمانده می باشد. بنابراین هنگام طراحی صندوقه های مرکب، باید به طور کلی از تماس مستقیم بین صفحات فولادی اعضا و محیط دریا جلوگیری شود. برای کنترل خوردگی، معمولاً صفحه فولادی در سمت داخلی و بتن سمت خارجی قرار می گیرد تا از تماس مستقیم صفحه فولادی با آب دریا جلوگیری شود. اگر صفحات فولادی در تماس مستقیم با آب دریا باشد، باید کنترل خوردگی نظیر روش های پوششی در مناطق پاشش یا جزر و مدی و روش های حفاظت کاتدی در آب دریا استفاده گردد.

